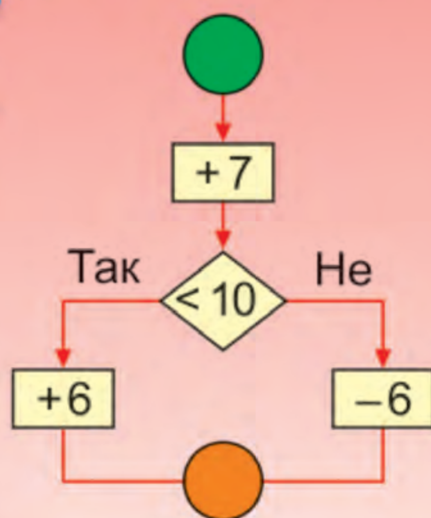
Т. М. ЧАБАТАРЭЎСКАЯ В. У. НІКАЛАЕВА

МАТЭМАТЫКА

2

Частка 2

Т. М. Чабатарэўская   В. У. Нікалаева

МАТЭМАТЫКА

Вучэбны дапаможнік для 2 класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

У 2 частках

Частка 2

Дапушчана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь

2-е выданне, выпраўленае і дапоўненае

Мінск «Народная асвета» 2016

УДК 51(075.2=161.3)
ББК 22.1я71
Ч-12

Пераклад з рускай мовы *Н. М. Алганавай*

Рэцэнзент

дацэнт кафедры прыродазнаўчых дысцыплін установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», кандыдат педагагічных навук *Т. М. Канашэвіч*

Умоўныя абазначэнні:

 — новая тэма

≷= — параўнай

± — выберы патрэбнае дзеянне

— кругавыя прыклады

* — творчае заданне

Чабатарэўская, Т. М.

Ч-12 Матэматыка : вучэб. дапам. для 2-га класа ўстаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. мовай навучання. У 2 ч. Ч. 2 / Т. М. Чабатарэўская, В. У. Нікалаева; пер. з рус. мовы Н. М. Алганавай. — 2-е выд., выпр. і дап. — Мінск : Народная асвета, 2016. — 135 с. : іл.

ISBN 978-985-03-2569-3.

УДК 51(075.2=161.3)
ББК 22.1я71

ISBN 978-985-03-2569-3 (ч. 2)
ISBN 978-985-03-2570-9

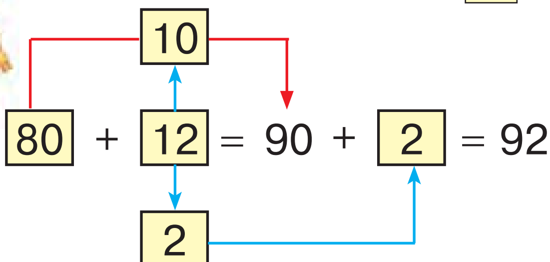
Змест

Урок 63

Пазатаблічнае складанне і адніманне лікаў у межах 100

80 + 12 = ☐

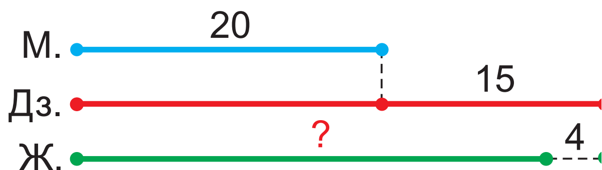

12 = 10 + 2
80 + 10 = 90
90 + 2 = 92

1 Вылічы.

60 + 14	40 + 13	30 + 15	80 + 11
50 + 13	20 + 12	20 + 18	80 + 19

2 На каток прыйшлі 20 мужчын. Дзяцей прыйшло на 15 больш, чым мужчын. Жанчын каталася на 4 менш, чым дзяцей. Колькі жанчын было на катку?

3 Знайдзі памылкі, запішы правільна.

1 м = 100 дм	1 ч 20 мін = 70 мін
1 м = 10 см	1 дм 5 см = 15 см
1 ч = 100 мін	3 дм 7 см = 37 см

4* Хто дзе жыве, калі ў будках 1 і 2 жыве не чорны сабака, а рыжы сабака жыве не ў будцы 1?

5 Вымеры адрэзак. Нарысуй адрэзак на 2 см даўжэйшы за дадзены.

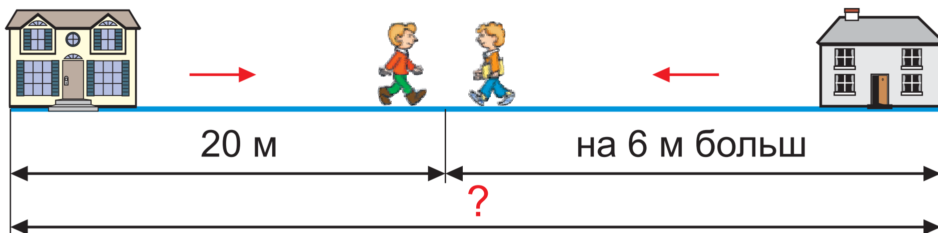

6 Падбяры патрэбныя лікі.

19 – ☐ + 7 = 16　　10 – 6 + ☐ = 12

9 – ☐ + 5 = 10　　16 – ☐ + 8 = 13

7 Складзі задачу па рысунку і рашы яе.

8 Вылічы.

60 – 1　　65 + 3　　20 + 15　　50 – 4

59 + 1　　44 + 2　　30 + 12　　70 – 3

Урок 64

21 + 30 = ☐

20 + 1

20 + 30 = 50
50 + 1 = 51

1 Вылічы.

29 + 10	20 + 15	60 + 3	96 – 6
35 + 20	30 + 45	40 + 7	87 – 7

2 Складзі задачу і адваротныя ёй. Рашы іх.

Было	Выпілі	Засталося
12 л	2 л	?

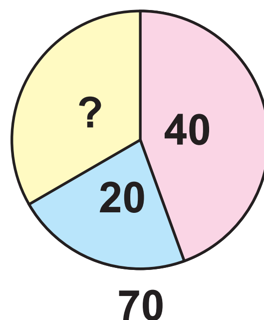
3 У запісах лікаў лічбы заменены акенцамі. Параўнай лікі.

☐ * ☐☐ 9☐ * 8☐ ☐☐ * 7

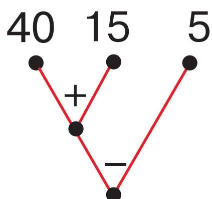
☐3 * 9 ☐7 * ☐8 5☐ * 4☐

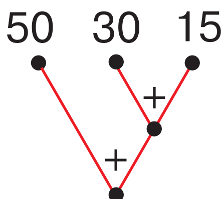
4* У класе 25 вучняў. Кожны пяты вучань — выдатнік. Колькі ў класе выдатнікаў?

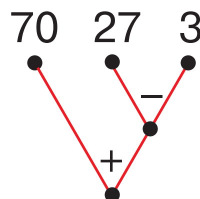
5 На суботнік выйшлі 70 вучняў з трох класаў. З першых класаў было 20 вучняў, а з другіх 40. Колькі было вучняў з трэціх класаў? Што абазначаюць выразы: 40 – 20, 40 + 20, 70 – (40 + 20), 70 – 40 – 20?

6 Запішы выразы паводле схем і знайдзі іх значэнні.

7 Устаў лікі, каб атрымаліся правільныя няроўнасці.

2 дм 5 см > ☐ см   ☐ дм < 15 см

☐ дм 4 см > 42 см   25 см > ☐ дм ☐ см

8 Унуку 7 гадоў, а дзядуля на 53 гады старэйшы за яго. Колькі гадоў дзядулю?

9 Вылічы.

40 – 5	15 + 3	35 + 10	50 + 5
70 – 8	27 + 3	43 + 20	70 + 7

Урок 65

34 – 20 = ☐

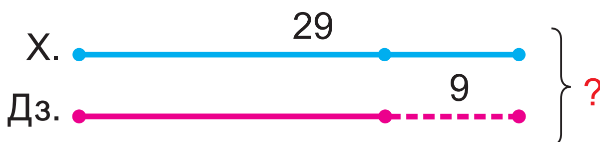
30 + 4

30 – 20 = 10
10 + 4 = 14

1 Вылічы.

82 – 10	69 – 40	28 – 6	40 – 7
89 – 60	61 – 30	45 – 4	50 – 8
54 – 20	72 – 40	39 – 2	70 – 2

2 На лыжню выйшлі 29 хлопчыкаў. Дзяўчынак — на 9 менш. Колькі ўсяго дзяцей выйшла на лыжню?

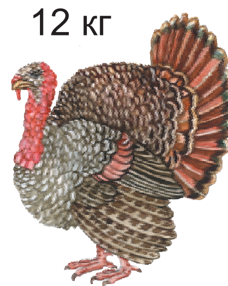

3 Складзі па рысунку задачы, якія рашаюцца так:

12 + 4
12 – 4

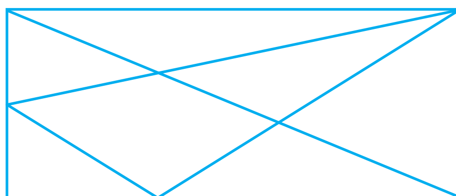

4 Вылічы.

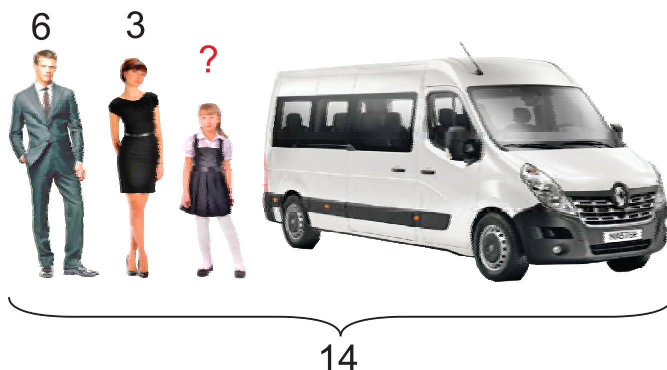
3 м 4 дм – 2 м
5 м 7 дм – 5 дм
6 м – 5 дм

5 На колькі 10 дзяс. больш за 1 адз.; 1 дзяс. больш за 8 адз.; 5 дм даўжэй за 20 см; 1 м 8 дм больш за 9 дм; 1 г больш за 20 мін; 1 г 20 мін больш за 70 мін?

6* Палічы, колькі трохвугольнікаў на рысунку.

7 У маршрутным таксі ехала 14 пасажыраў. З іх — 6 мужчын, 3 жанчыны, астатнія — дзеці. Колькі дзяцей ехала ў таксі?

8 Вылічы.

59 – 5	55 + 3	20 + 18	64 – 30
56 – 3	64 + 6	40 + 29	79 – 20
58 – 4	85 + 4	70 + 25	54 – 40

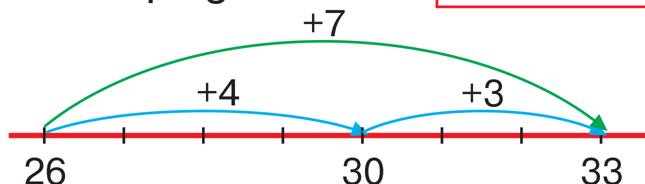
Урок 66

26 + 7 = ☐

4 + 3

26 + 4 = 30
30 + 3 = 33

1 Вылічы.

8 + 6　　25 + 6　　32 + 9　　28 + 7

7 + 5　　58 + 3　　43 + 8　　37 + 8

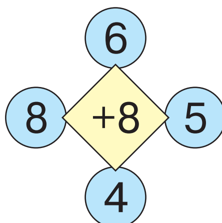
2 Для ўпрыгожвання ёлкі купілі 2 скрынкі вялікіх шароў, у кожнай па 10 штук, і 8 маленькіх шарыкаў. Пра што можна даведацца, выканаўшы дзеянні:

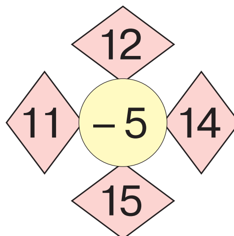
10 – 8; 10 + 10; 10 + 10 + 8?

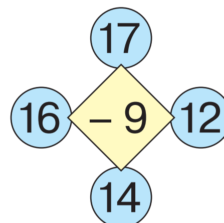

3* Урач прапісаў хвораму 3 таблеткі і сказаў, што кожную таблетку трэба прымаць праз 30 мін. За які час хворы прыме гэтыя таблеткі?

4 Складзі прыклады і рашы іх.

5 На спаборніцтвах па скачках у вышыню Вася скокнуў на 59 см. Юра — на 5 см вышэй. Ці быў пабіты рэкорд у 67 см?

6 Запішы выразы і знайдзі іх значэнні:

40 павялічыць на рознасць лікаў 60 і 20;
суму лікаў 70 і 30 паменшыць на 50;
ад ліку 80 адняць рознасць лікаў 70 і 50.

7 (>, <, =)

19 – 9 * 19 – 8
27 + 5 * 27 + 6
26 – 3 * 26 – 4

50 см * 5 дм 5 см
7 дм * 7 дм 7 см
1 г * 80 мін

8 Школьнікі нарыхтавалі для птушак 6 кг ягад рабіны і 5 кг семак сланечніка. За зіму птушкі з'елі 9 кг корму. Колькі кілаграмаў корму засталося?

Нарыхтавалі	З'елі	Засталося
6 5	9	?

9 Вылічы.

9 + 2
19 + 2

9 + 3
29 + 3

9 + 4
19 + 4

9 + 5
39 + 5

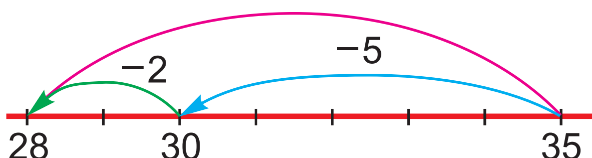
Урок 67

35 – 7 = □

5 + 2

35 – 5 = 30
30 – 2 = 28

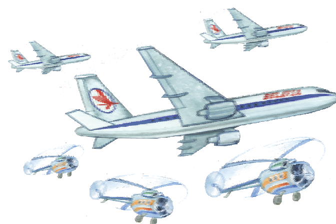

1 Вылічы.

15 – 7	37 – 8	44 – 8	53 – 7
12 – 5	34 – 6	92 – 5	44 – 6

2 Нарысуй ломаную, якая складаецца з трох звёнаў, па 4 см кожнае. Знайдзі даўжыню ломанай.

3 На аэрадроме 5 самалётаў і 7 верталётаў. У паветра паднялося 6 машын. Колькі машын засталося?

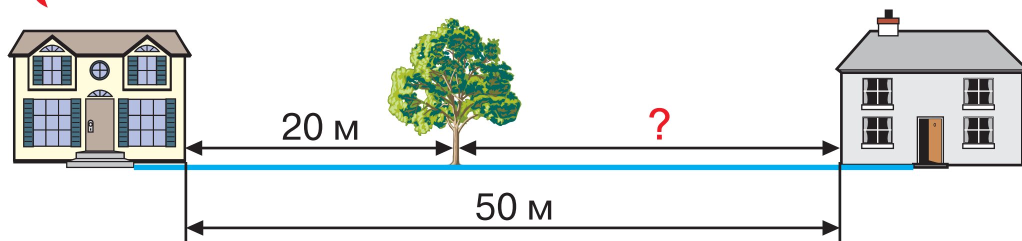
4 Выразі.

3 дм 5 см = □ см   80 см = □ дм

27 см = □ дм □ см   3 м 6 дм = □ дм

5 Запішы лікі, у якіх: 2 дзяс. 5 адз.; 6 дзяс.; 3 адз. 2 дзяс.; 8 дзяс.; 10 дзяс.

6 Складзі і рашы задачу.

7* У Юлі было 14 паштовак. Яна падарыла 3 паштоўкі Машы і ў іх стала паштовак пароўну. Колькі паштовак было ў Машы спачатку?

8 Вылічы.

2 дм 3 см – 5 см	2 дм 6 см + 7 см
4 дм 8 см – 9 см	3 дм 8 см + 9 см
6 дм 2 см – 8 см	5 дм 6 см + 8 см

9 У двух падарункавых пакетах 87 цукерак. У адным пакеце 10 шакаладных цукерак і 30 карамелек. Колькі цукерак у другім пакеце?

10 Вылічы.

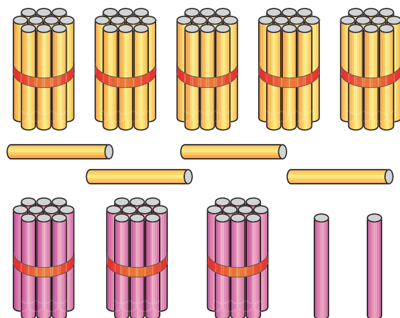
28 – 6	72 – 6	19 + 50	78 – 20
45 – 4	64 – 7	40 + 17	48 – 30
66 – 5	83 – 5	29 + 30	37 – 10

Урок 68

54 + 32 = ☐

50 + 30 = 80
4 + 2 = 6
80 + 6 = 86

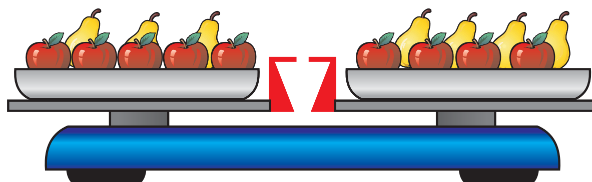
1 Вылічы.

24 + 12	15 + 11	27 + 12	73 + 16
32 + 15	24 + 23	64 + 13	33 + 15
17 + 22	18 + 21	81 + 17	44 + 12

2 Дзеці ехалі на экскурсію ў аўтобусе. Хлопчыкаў было 12, а дзяўчынак — 16. Колькі дзяцей ехала ў аўтобусе?

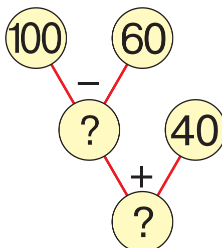

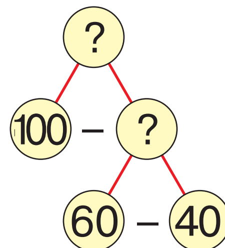
3* Што лягчэйшае: яблык ці груша?

4 Верталёт ляцеў на вышыні 100 м. Затым ён апусціўся на 60 м, а потым падняўся на 40 м. На якой вышыні знаходзіцца верталёт? Паразважай па схемах.

5 Запішы па спаданні ўсе двухзначныя лікі, утвораныя з лічбаў 3 і 9 (лічбы могуць паўтарацца).

6 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

23 + 5 * 23 – 7	16 + 20 * 20 + 14
39 – 6 * 39 – 7	44 – 20 * 45 – 20
1 дм * 10 см	1 дм 3 см * 15 см

7 У вагоне ехала 90 пасажыраў. На прыпынку выйшлі 20 чалавек, а зайшлі 15. Колькі пасажыраў стала ў вагоне?

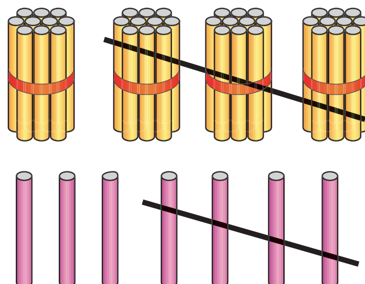
8 Вылічы.

13 + 61	57 + 40	64 – 20	72 – 7
24 + 15	69 + 20	82 – 30	64 – 8
36 + 23	72 + 10	94 – 40	54 – 7

47 – 34 = ☐

40 – 30 = 10
7 – 4 = 3
10 + 3 = 13

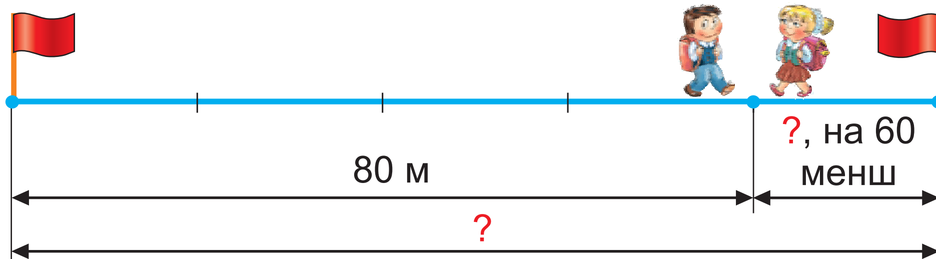

1 Вылічы.

62 – 21	38 – 27	69 – 46	48 – 31
98 – 55	43 – 21	75 – 24	65 – 24
84 – 13	43 – 11	96 – 12	72 – 11

2 У музеі 15 залаў. Дзеці наведалі 8. Колькі залаў яны не наведалі?

3 Адзін пешаход да сустрэчы з другім прайшоў 80 м, а другі — на 60 м менш. Якой была адлегласць паміж пешаходамі, калі яны пачалі рухацца насустрач адзін аднаму?

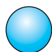

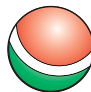
4 Вусна. Які час паказвае кожны з гадзіннікаў і які час яны пакажуць праз 10 мінут?

5* Чатыры дзяўчынкі — Наташа, Валя, Каця і Таня гулялі з мячамі. Мяч у Валі не самы маленькі, але ён меншы, чым у Наташы і Тані. Мяч у Наташы не меншы, чым у Тані. З якім мячом гуляла кожная дзяўчынка?

6 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

23 + 5 * 23	20 * 30 + 20	27 + 5 * 5 + 27
97 * 97 – 6	15 * 15 + 4	79 – 5 * 79 + 5

7 У зімнім лагеры адпачывалі 12 дзяцей з 2А класа, а з 2Б — на 5 чалавек больш. Колькі ўсяго дзяцей адпачывала ў лагеры?

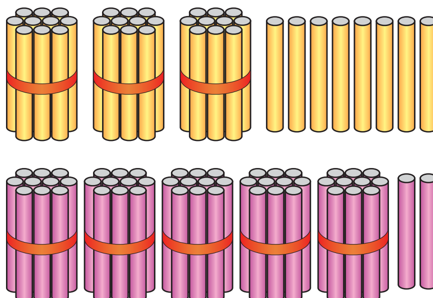
8 Вылічы.

37 – 14	79 – 56	84 – 63	29 + 7
85 – 32	53 – 21	69 – 44	37 – 5

38 + 52 = ☐

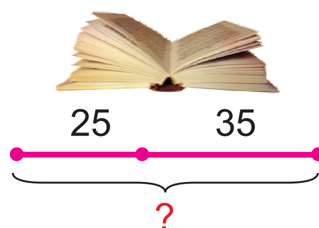
30 + 50 = 80
8 + 2 = 10
80 + 10 = 90

1 Вылічы.

14 + 26	55 + 25	34 + 16	82 + 18
17 + 13	46 + 24	34 + 66	36 + 24
25 + 15	15 + 15	27 + 13	74 + 16

2 Аня прачытала 25 старонак кнігі, ёй засталося прачытаць яшчэ 35 старонак. Колькі ўсяго старонак у кнізе? Складзі і рашы адваротную задачу.

3 Калі настаўніца праверыла 25 сшыткаў, то ёй засталося праверыць яшчэ 12 сшыткаў па матэматыцы і 8 сшыткаў па беларускай мове. Колькі ўсяго сшыткаў трэба было праверыць настаўніцы?

4* Каля дошкі стаяць тры хлопчыкі: Антон, Віця і Сяргей. Віця стаіць у сярэдзіне. Што трэба зрабіць, каб Віця стаў крайнім і пры гэтым не перамяшчаўся?

Віця

5 Падбяры патрэбныя лікі.

42 + 6 + ☐ = 51　　33 – 2 + ☐ = 39
53 + 7 + ☐ = 65　　49 – 4 + ☐ = 53
73 – 2 + ☐ = 80　　60 + 4 + ☐ = 71
63 – 2 + ☐ = 70　　50 + 4 + ☐ = 61

6 Запішы лікі па спаданні:

а) 2 дзяс.; 3 дзяс. 2 адз.; 4 адз.; 4 дзяс.; 8 адз. 9 дзяс.; 10 дзяс.
б) 1 дм 5 см; 16 см; 8 см; 2 дм; 25 см;
в) 1 г; 40 мін; 65 мін; 1 г 45 мін; 85 мін.

7 На ўборку снегу выехалі 7 снегаўборачных машын, а самазвалаў — на 5 больш. Колькі ўсяго машын працавала?

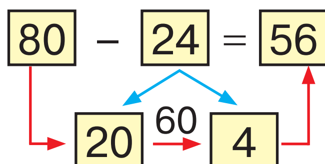
8 Вылічы.

19 + 11　　49 – 21　　29 + 7　　32 + 8
27 + 13　　54 – 23　　37 – 5　　28 + 8

Урок 71

80 – 24 = □

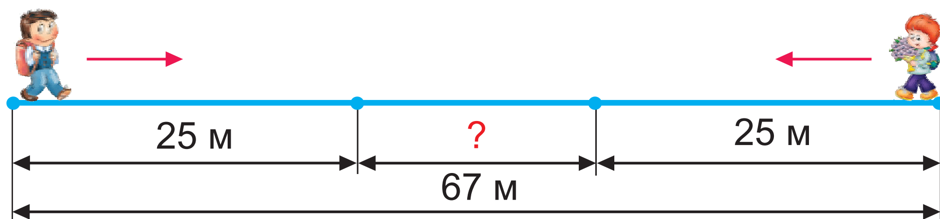
80 – 20 = 60
60 – 4 = 56

1 Вылічы.

60 – 35	80 – 12	50 – 17	30 – 5
80 – 44	90 – 14	60 – 12	40 – 2
70 – 25	80 – 24	40 – 18	40 – 8
40 – 26	30 – 16	20 – 16	20 – 6

2 Прыгатавалі 50 варэнікаў. З вішнямі — 10, з чарніцамі — 15, а астатнія — з малінамі. Колькі было варэнікаў з малінамі?

3 Адлегласць паміж хлопчыкамі — 67 м. Якая адлегласць будзе паміж імі, калі яны пройдуць насустрач адзін аднаму па 25 м?

4* У дзесяцілітровай бутлі было 6 л вады, а ў бітоне — 7 л вады. Вадой з бітона дапоўнілі бутлю. Колькі літраў вады засталося ў бітоне?

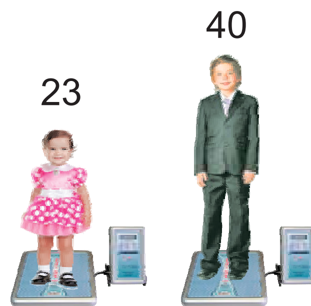
5 ≥ ≤ =

52 * 54	2 дзяс. * 20
43 * 47	40 * 4 дзяс.
20 * 19	6 адз. * 5 дзяс.
3 дзяс. * 31	72 * 8 дзяс.

6 Дапоўні лікі 25, 27, 33, 44 да бліжэйшых круглых лікаў. Запішы прыклады.

7 Маса Любы — 23 кг, а маса яе брата — 40 кг. На колькі кілаграмаў Люба лягчэйшая за брата?

8 Вылічы.

90 – 25	40 – 3	42 – 11	54 + 20
90 – 44	20 – 4	54 – 12	72 + 18
20 – 15	30 – 9	32 – 10	84 + 13

Урок 72

26 + 18 = □

26 + 18 = □

20 6 10 8

30 + 14

44

20 + 10 = 30
6 + 8 = 14
30 + 14 = 44

1 Вылічы.

26 + 19	28 + 13	42 + 29	37 + 15
33 + 29	45 + 39	69 + 19	34 + 19

2 Вымерай адрэзкі. Параўнай іх. Запішы даўжыні адрэзкаў па нарастанні.

3 У мяху было 12 кг бульбы, а ў скрыні — на 8 кг больш. У скрыню дасыпалі яшчэ 5 кг бульбы. Колькі кілаграмаў бульбы стала ў скрыні?

12 кг

на 8 кг больш

5 кг

?

4 Пастаў дужкі так, каб атрымаліся правільныя роўнасці.

50 – 40 + 20 = 30
20 – 20 – 15 = 15
70 – 30 + 10 = 50

90 – 50 + 40 = 80
90 – 50 + 40 = 0
20 – 10 + 15 = 25

5* 3 паліцы ўзялі 6 кніг. Колькі кніг трэба паставіць на паліцу, каб на ёй стала на 10 кніг больш, чым было спачатку?

6 Складзі прыклады і рашы іх.

27 + 4, 3, 7 → – ← 2, 6, 5

7 На цеплаходзе было 70 пасажыраў. Сярод іх — 30 дарослых, астатнія — дзеці. Колькі дзяцей было на цеплаходзе?

8 Вылічы.

57 + 18
62 + 19
74 + 17

77 + 8
67 + 7
77 + 7

52 + 13
48 + 19
17 + 12

50 – 4
90 – 6
70 – 8

Урок 73

37 + 26 = ☐

20 | 6

або

37 + 26 = ☐

3 | 23

37 + 20 = 57
57 + 6 = 63

37 + 3 = 40
40 + 23 = 63

1 Вылічы.

45 + 19   73 + 19   49 + 24   27 + 49
62 + 37   77 + 14   36 + 38   17 + 18

2 У магазіне цацак раніцай прадалі 50 машынак, а канструктараў — на 15 менш. Пасля абеду прадалі яшчэ 8 канструктараў. Колькі ўсяго канструктараў прадалі за дзень?

3 На колькі адзін адрэзак карацейшы за другі?

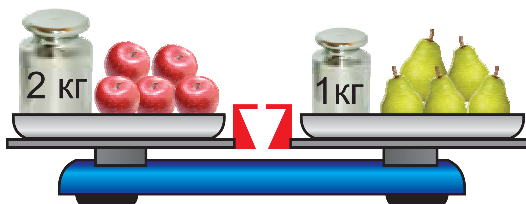
1 дм 2 см

9 см

4 Вусна. Маса чаго больш? На колькі?

5 Пастаў дужкі так, каб роўнасці сталі правільнымі.

20 – 6 – 4 = 18	8 + 30 – 6 = 32
30 – 5 + 2 = 27	9 – 12 – 4 = 1
6 + 7 – 4 = 9	30 – 9 – 8 = 13
20 – 8 + 8 = 4	40 – 7 + 6 = 27

6* Знайдзі лішні рад лікаў. Чым ён адрозніваецца ад астатніх?

6	10	14	18
5	9	13	17
3	5	7	9
7	11	15	19

7 Складзі задачы, каб яны рашаліся так:

18 – 16

18 + 16

16

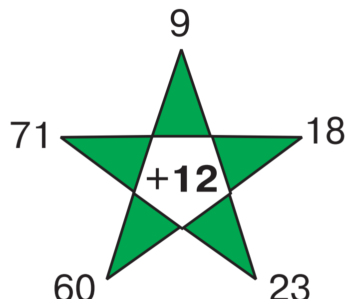
18

8 У кнізе, якую чытае Рыгор, 64 старонкі. Колькі старонак ён ужо прачытаў, калі засталося прачытаць 40 старонак?

9 Складзі прыклады і рашы іх.

15 14 25 **75–** 20 3 5

Урок 74

$63 - 38 = \square$ (30, 8)

$63 - 30 = 33$

$33 - 8 = 25$

1 Вылічы.

$57 - 19 = \square$ (10, 9)

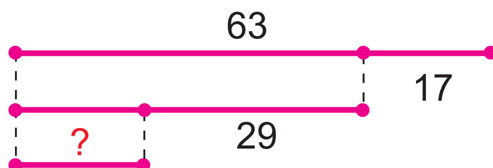
$62 - 39 = \square$ (□, □)

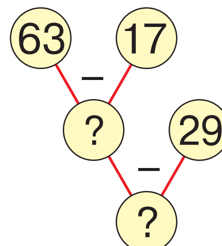
$87 - 49 = \square$ (□, □)

2 Складзі задачы, адваротныя дадзенай, і рашы іх.

Прывезлі	Расставілі	Засталося
?	38	56

3 Для дзіцячага сада купілі 63 азбукі. Размалёвак — на 17 менш, чым азбук. Набораў гуашы — на 29 менш, чым размалёвак. Колькі купілі набораў гуашы?

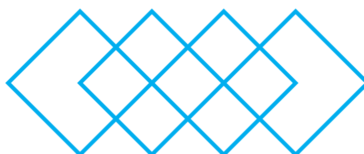
4 Складзі па схемах прыклады і рашы іх.

		14
40	–	7
		34

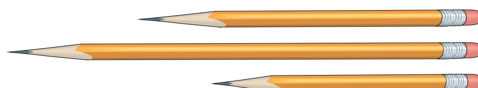
13				
24	+	41	+	16
32				

16				
27	+	29	+	8
18				

5 Вусна. Колькі квадратаў на рысунку?

6* На стале ляжаць тры алоўкі рознай даўжыні. Як, не кранаючы самы доўгі аловак, зрабіць яго крайнім?

7 Дзеці гулялі ў электронную гульню «Марскі бой». Міша набраў 20 ачкоў. Галя — на 5 ачкоў менш, чым Міша. Коля набраў столькі ачкоў, колькі Міша і Галя разам. Колькі ачкоў набраў Коля?

8 Знайдзі памылкі і запішы правільна.

30 – 7 = 27	44 + 6 = 40	54 + 6 = 60
18 – 4 = 14	60 – 4 = 54	70 – 5 = 65
100 – 9 = 99	96 + 4 = 100	38 – 6 = 32

Урок 75

48 – 19 = ☐

18 1

48 – 18 = 30

30 – 1 = 29

1 Вылічы.

64 – 15	34 – 15	32 – 18	42 – 8
72 – 19	53 – 19	28 – 19	54 – 9

2 Калі з вазы ўзялі 15 пернікаў і 6 вафель, то засталося 7 пернікаў. Колькі пернікаў было ў вазе?

3 Запішы лікі 0, 82, 34, 15, 10, 99, 80, 71, 16 па спаданні.

4* Як адмераць пры дапамозе гэтых дзвюх гір 3 кг круп?

5 Запішы наступныя выразы і знайдзі іх значэнні:

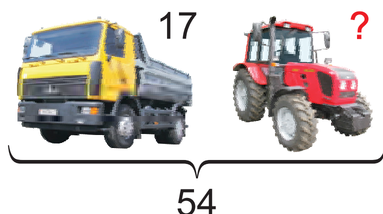
розначсць лікаў 37 і 15 павялічыць на 4;
58 паменшыць на суму лікаў 21 і 5;
да 40 дадаць суму лікаў 18 і 2;
ад ліку 79 адняць рознасць лікаў 16 і 10.

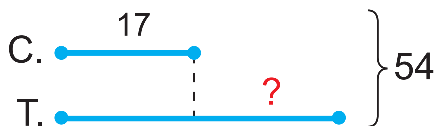
6 У спартыўнай зале было 27 вучняў. Пасля заняткаў з яе выйшлі 9 вучняў, а прыйшлі 10. Колькі вучняў стала ў спартыўнай зале?

7 Вусна. Выкарыстаўшы рысунак, вызнач, колькі гадоў жыве кожная жывёла.

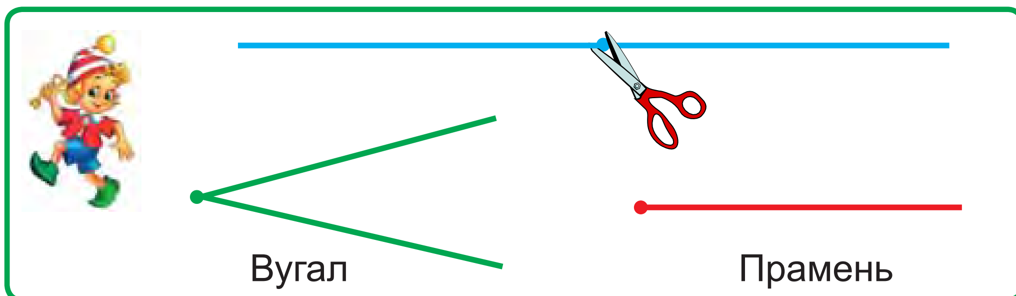
8 На машынным двары стаялі самазвалы і трактары. Усяго 54 машыны. Самазвалаў было 17. На колькі менш было самазвалаў, чым трактароў?

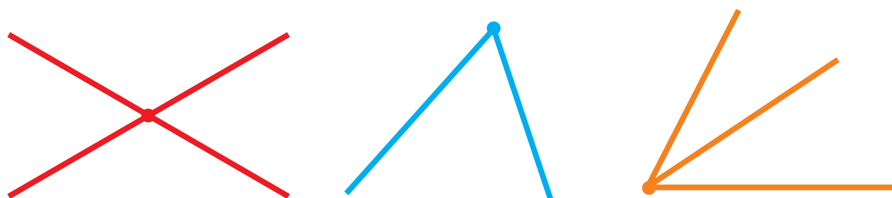

9

65 – 18	40 – 13	(37 + 3) – 4
55 – 16	80 – 12	(55 – 5) + 9
72 – 13	60 – 35	(63 + 7) + 11

1 Колькі на рысунках прамянёў? Вуглоў? Прамых?

2 З адной елкі сарвалі 98 шышак, з другой — 3 разы па 10 шышак. Што абазначаюць выразы:

$10 + 10 + 10$; $98 - (10 + 10 + 10)$?

3 У магазіне прадалі 15 ноўтбукаў, 40 тэлефонаў і 28 планшэтаў. Колькі ўсяго прадметаў тэхнікі прадалі?

4* З лікаў 40, 13, 7, 3 складзі правільныя няроўнасці:

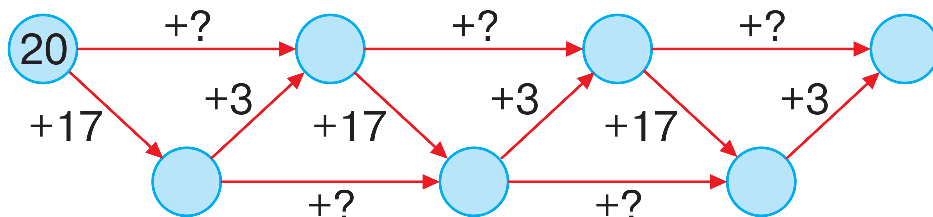
$\square + \square < \square + \square$ $\square - \square > \square - \square$

$\square + \square > \square - \square$ $\square + \square < \square - \square$

5 Выпішы лікавыя выразы, паміж якімі трэба паставіць знак «>».

40 – 5 * 35	100 – 3 * 99	84 * 77 + 7
50 – 2 * 49	40 – 8 * 31	93 * 100 – 7
60 – 3 * 47	1 м * 7 дм	2 м * 2 дм
80 – 8 * 81	35 см * 5 дм	36 дм * 4 м

6 Складзі прыклады па схеме і рашы іх.

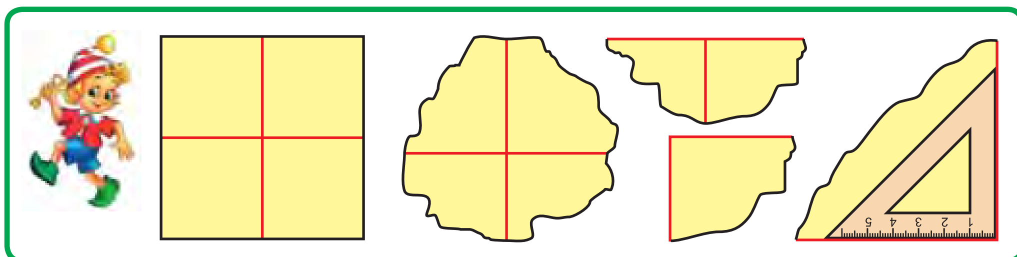

7 З меха з цукрам прадалі 17 кг. Засталося прадаць на 6 кг больш. Колькі кілаграмаў цукру было ў мяху?

8 Аднаві прыклады.

73 + ☐ = 80	78 + ☐ = 83	93 – ☐ = 56
88 + ☐ = 90	46 + ☐ = 52	95 – ☐ = 68
63 + ☐ = 70	39 + ☐ = 45	92 – ☐ = 24

Урок 77

1 Пры дапамозе вугольніка знайдзі прамыя вуглы ў пяцівугольніку. Колькі іх? Нарысуй прамы вугал у сшытку.

2 Запішы выразы і знайдзі іх значэнні:

30 павялічыць на рознасць лікаў 60 і 10;
суму лікаў 40 і 30 паменшыць на 7;
ад ліку 50 адняць суму лікаў 6 і 14;
ад сумы лікаў 60 і 20 адняць лік 8.

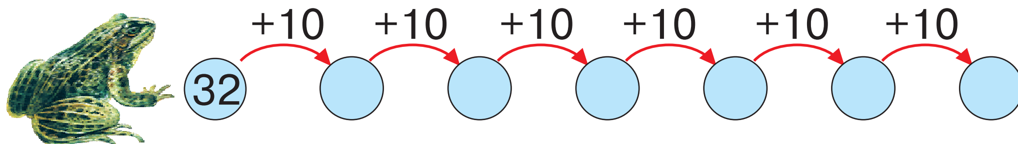
3 Вышыня бярозы 6 м, гэта на 3 м больш за вышыню елкі. Вышыня сасны 16 м. На колькі метраў сасна вышэйшая за елку?

4* Якія прыклады зашыфраваны?

□□□ – □□ = 1

5 Адно звяно ломанай 4 см, а другое на 6 см большае. Нарысуй такую ломаную і знайдзі яе даўжыню.

6 Колькі двухзначных лікаў, большых за 22, заканчваецца на 2? Якія гэта лікі?

7

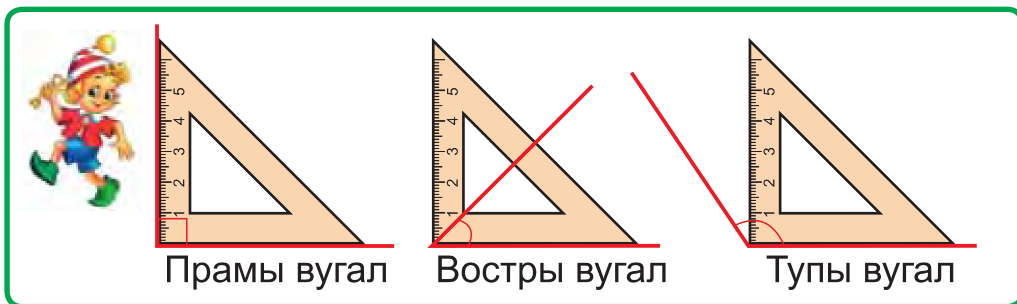
54 * 63	67 * 61 + 6	81 + 4 * 86 – 2
73 * 58	56 * 60 – 5	77 – 6 * 70 + 1
34 * 43	45 * 49 – 2	60 – 5 * 59 – 3
87 * 78	38 * 33 + 6	42 + 7 * 45 + 2

8 Раніцай у магазін прывезлі 12 скрынак з вінаградам, у абед — яшчэ 17. За дзень прадалі 20 скрынак. Колькі скрынак з вінаградам засталося ў магазіне?

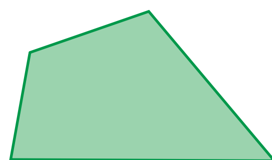
9 Вылічы.

80 – 11	75 – 12	13 + 19	27 – 18
80 – 7	64 – 11	21 + 29	44 – 17
90 – 32	38 – 14	45 + 35	68 – 19

Урок 78

1 Пры дапамозе вугольніка вызнач, якія вуглы змяшчае чатырохвугольнік.

2 $\geq$ $<$ $=$

18 + 12 * 9 + 10 + 12

86 – 35 * 86 – 34

27 + 18 * 27 – 18

16 + 7 + 8 * 16 + 14

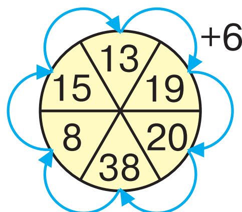
97 – 23 * 97 – 32

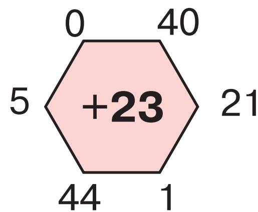
41 + 14 * 41 – 14

3 Маме 29 гадоў, сын маладзейшы за яе на 22 гады. Колькі гадоў сыну?

4 Складзі прыклады і рашы іх.

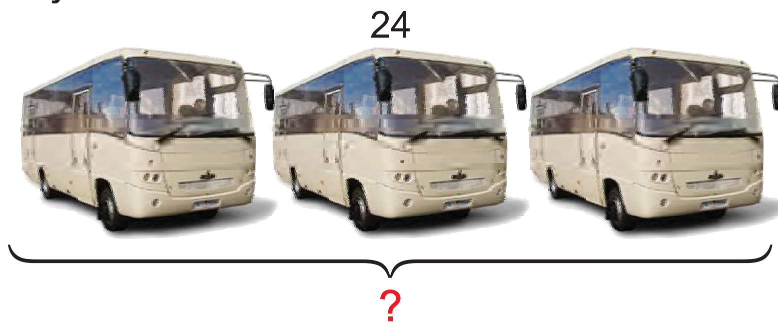

5 На святочным торце гарэла 15 свечак. З першага разу патушылі 10 свечак. З другога — яшчэ некалькі. Засталося гарэць 3 свечкі. Колькі свечак затушылі з другога разу?

6* У дзвюх скрынях апельсінаў пароўну. Калі ў першую скрыню паклалі 6 апельсінаў, а ў другую — 5, то ў скрынях стала 17 апельсінаў. Колькі апельсінаў было ў дзвюх скрынях спачатку?

7 У адным аўтобусе 24 месцы для пасажыраў. Колькі месцаў для пасажыраў у трох такіх аўтобусах?

8 Вылічы.

73 + 6 – 4	84 – 3 + 7	75 + 6 – 4
63 – 5 + 9	84 + 7 – 9	71 – 8 + 2
94 + 5 – 9	87 – 3 + 8	47 + 3 – 9

Урок 79

1 Колькі ў трохвугольніку вуглоў? Пры дапамозе вугольніка знайдзі прамы вугал.

2 (>, <, =)

8 м 9 дм * 89 дм	2 г * 1 г 60 мін
2 дм 8 см * 28 см	70 мін * 1 г 20 мін
2 дм 8 см * 27 см	90 мін * 1 г 30 мін
73 см * 7 дм 1 см	40 мін * 1 г

3 Запішы лікі 6, 62, 84, 35, 100 па спаданні. Выберы двухзначныя лікі і запішы іх сумай разрадных складаемых.

4 У бібліятэцы на адной паліцы стаяла 32 кнігі, а на другой — 40 кніг. Дзецям выдалі 20 кніг. Колькі кніг засталося на гэтых паліцах?

5 Знайдзі невядомыя аднімаемыя.

77 – ☐ = 70	44 – ☐ = 40	97 – ☐ = 90
43 – ☐ = 40	73 – ☐ = 70	85 – ☐ = 80
61 – ☐ = 60	79 – ☐ = 70	36 – ☐ = 30

6* Маса Валі і Мішы такая ж, як Боры і Юры. Маса Мішы — 32 кг, а Боры — 40 кг. Чыя маса большая — Валі ці Юры?

7 Настаўніца раздала дзецям 12 сшыткаў. Ёй трэба раздаць яшчэ 17 сшыткаў. Колькі ўсяго сшыткаў было ў настаўніцы?

8 Складзі прыклады па табліцы і рашы іх.

Складаемае	80		34		49	Рознасць
Складаемае	4	8	20	9	6	Аднімаемае
Сума		76		97		Памяншаемае

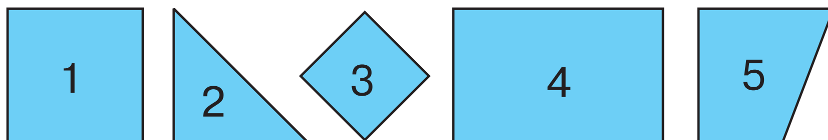
9 Крок у Мартышкі 25 см, у Папугая на 20 см карацейшы, а ў Сланяня на 30 см даўжэйшы, чым у Мартышкі. На колькі сантыметраў крок Попугая карацейшы за крок Сланяня?

10 ≥ ≤ = 85 * 88   5 дзяс. 3 адз. * 53   98 * 89

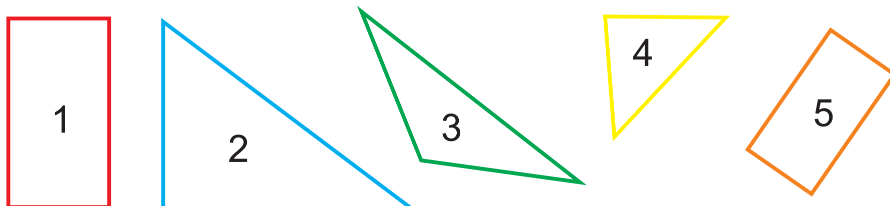

Колькі прамых вуглоў у кожным многавугольніку? Назаві нумары чатырохвугольнікаў, у якіх усе вуглы прамыя.

Чатырохвугольнік, у якім усе вуглы прамыя, называецца прамавугольнікам.

1 Сярод дадзеных фігур знайдзі прамавугольнікі і трохвугольнікі з прамым вуглом.

2 Запішы па парадку лікі ад 48 да 52. Павяліч кожны з іх на 10. Атрыманыя лікі запішы па спаданні.

3 У бібліятэку запісаліся 40 вучняў. З іх 26 дзяўчынак, астатнія — хлопчыкі. На колькі менш хлопчыкаў, чым дзяўчынак, запісалася ў бібліятэку?

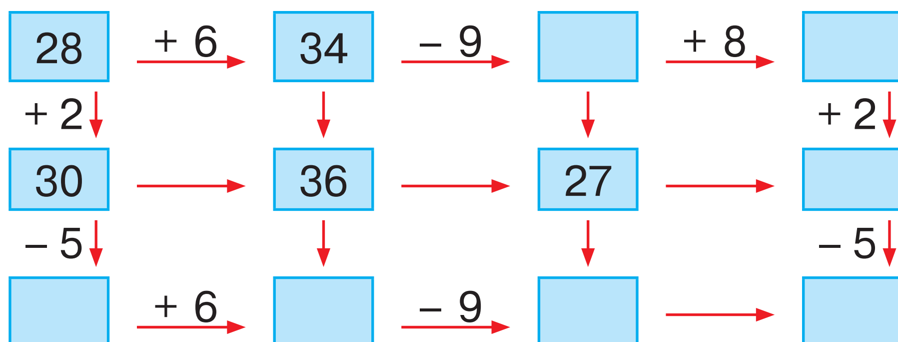
4 Замест зорачак пастаў патрэбныя знакі, а замест акенцаў — патрэбныя лікі.

12 – 3 * ☐ = 18   6 * ☐ = 16

7 + ☐ < 7 + ☐   8 – ☐ < 8 – ☐

5* Сашу трэба падняцца на апошні паверх 16-павярховага дома. Ліфт прайшоў 9 паверхаў. Колькі яшчэ паверхаў павінен праехаць Саша?

6 Запішы прыклады і рашы іх.

7 У хоры 20 хлопчыкаў, а дзяўчынак — на 8 больш. Колькі ўсяго дзяцей у хоры?

8 Знайдзі невядомыя складаемыя.

32 + ☐ = 55   27 + ☐ = 49   14 + ☐ = 68

41 + ☐ = 67   56 + ☐ = 99   25 + ☐ = 59

Урок 81

Вымерай чырвоныя адрэзкі. Параўнай іх. Зрабі вывад. Вымерай зялёныя адрэзкі. Параўнай іх. Зрабі вывад.

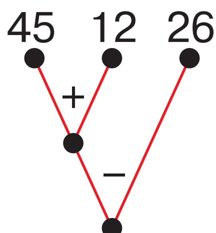

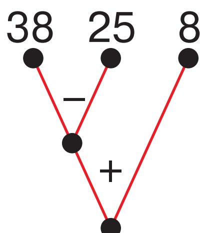
1 Вася вышэйшы за Сашу на 8 см, а Жэня ніжэйшы за Сашу на 3 см. На колькі сантыметраў самы высокі з хлопчыкаў вышэйшы за самага нізкага?

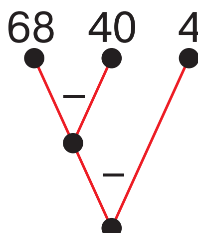
2 Для ўпрыгожвання ёлкі падрыхтавалі 40 навагодніх упрыгожанняў. Павесілі 15 шароў і некалькі гірлянд. Засталося павесіць 20 упрыгожанняў. Колькі гірлянд павесілі на ёлку?

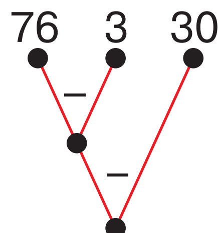

3 Запішы лікавыя выразы і знайдзі іх значэнні.

4* У брата і сястры было 8 цукерак. Калі сястра аддала брату 3 цукеркі, то цукерак у іх стала пароўну. Па колькі цукерак было ў кожнага з іх спачатку?

5 Знайдзі невядомыя лікі.

27 + ☐ = 33	73 − ☐ = 68	☐ + 6 = 72
85 + ☐ = 92	45 − ☐ = 36	☐ + 8 = 53

6 Сярод лікаў 8, 36, 19, 15, 10 знайдзі патрэбнае значэнне літары для кожнага ланцужка.

1) a —(−6)— ◇ —(+14)— ◇ —(− 9)— ◇ —(+13)— 22

2*) 25 —(+5)— ○ —(− b)— ○ —(+10)— ○ —(− 11)— 10

7 Запішы лікі 72, 85, 64 сумай разрадных складаемых.

8 На школьнай выставе было 75 дзіцячых рысункаў. Праз тыдзень 12 рысункаў знялі, а 18 павесілі. Колькі стала рысункаў на выставе?

9 Запішы па тры прыклады на складанне з адказамі 15, 80.

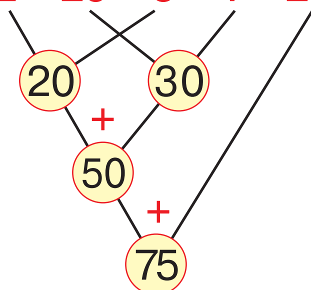
Урок 82

Любыя два складаемыя можна замяніць іх сумай.

1 Вылічы зручным спосабам.

$12 + 29 + 8 + 1 + 25 = 75$

$34 + 37 + 13 + 16$

$27 + 18 + 33 + 12$

$51 + 17 + 19 + 13$

$6 + 12 + 5 + 14 + 28$

$13 + 24 + 36 + 27$

$7 + 2 + 40 + 30$

2 З лікаў 41, 19, 30, 35, 23, 34, 9, 15, 16, 27 выберы тыя, сума якіх роўна 50.

3 Рост дзяўчынкі 7 дм 4 см. Хлопчык на 1 дм 6 см вышэйшы за дзяўчынку. Знайдзі рост хлопчыка.

4 (>, <, =)

37 * 64 47 * 47 + 4

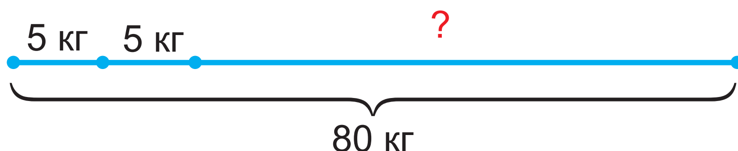
29 * 21 20 + 17 * 20 + 19

50 * 50 + 3 44 + 13 * 54 + 13

5* Трэба купіць 14 кг бульбы, а ў прадаўца гіры толькі на 2 кг і на 5 кг. Як можна ўзважыць бульбу?

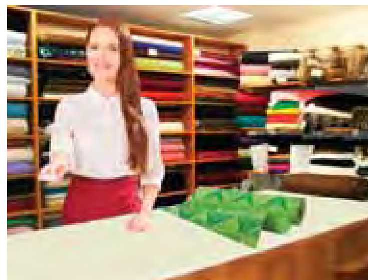
6 У першы дзень Наташа прачытала 20 старонак кнігі, у другі дзень — 30. Ёй засталося прачытаць яшчэ 50 старонак. Колькі ўсяго старонак у кнізе?

7 Маса дзвюх аднолькавых бочак з капустай 80 кг. Маса кожнай пустой бочкі — 5 кг. Колькі кілаграмаў капусты ў бочках?

8 Нарысуй трохвугольнік з прамым вуглом. Ці можна нарысаваць трохвугольнік з двума прамымі вугламі?

9 Ад рулона тканіны пакупнікам адрэзалі 5 м, а потым яшчэ 11 м. Колькі метраў тканіны было ў рулоне, калі ў ім засталося 9 м?

10 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

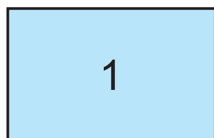
89 * 89 – 2
58 * 58 + 7
42 – 18 * 42 + 18
1 дм * 1 дм 5 см

85 – 4 * 85 – 5
64 + 10 * 15 + 64
54 * 54 – 6
1 дм 5 см * 12 дм

Урок 83

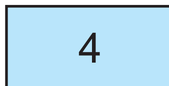

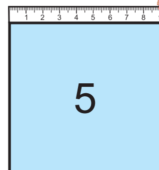
Знайдзі прамавугольнікі, у якіх усе стораны роўныя.

Квадрат — гэта прамавугольнік,
у якога ўсе стораны роўныя.

1 Расстаў дужкі так, каб роўнасці сталі правільнымі.

$7 - 2 + 4 = 1$ $\quad$ $8 - 6 - 1 = 1$ $\quad$ $9 - 3 + 2 = 4$

$7 - 2 + 4 = 9$ $\quad$ $8 - 6 - 1 = 3$ $\quad$ $7 - 6 - 1 = 2$

2 Оля пераскокнула цераз скакалку 28 разоў, а Света — 19 разоў. На колькі менш скачкоў зрабіла Света?

3 Было 69 м тканіны. На паліто пайшло 3 м, на касцюмы — 17 м. Колькі метраў тканіны засталося?
Рашы задачу рознымі спосабамі.

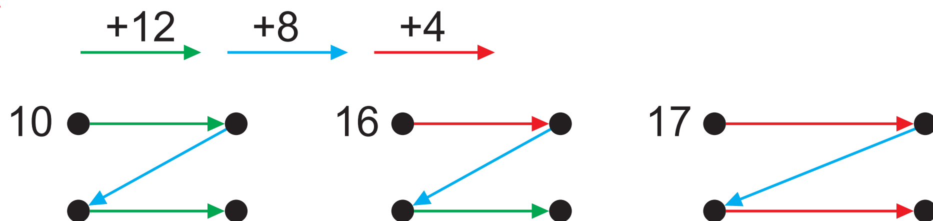
4* Янка, Алесь і Антось гулялі ў шашкі. Кожны з іх згуляў 2 партыі. Колькі ўсяго партый згулялі хлопцы?

5 Запішы лікі па нарастанні:
24, 68, 61, 63, 42, 84, 35, 17.

6 Выпішы даўжыні, меншыя за 3 дм:

26 см; 5 дм 5 см; 52 см; 32 см; 60 см; 1 дм 3 см; 3 дм; 25 см; 3 дм 7 см.

7 Складзі прыклады і рашы іх.

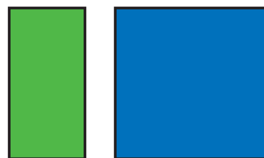
8 Прывезлі 15 скрынак з яблыкамі. Гэта на 3 скрынкі больш, чым прывезлі скрынак з грушамі. Колькі скрынак з садавінай прывезлі?

9 Вылічы.

8 + 7	8 + 8	76 + 3	90 – 14
28 + 7	18 + 8	76 – 6	90 – 24
38 + 7	48 + 8	39 + 1	60 – 3
68 + 7	78 + 8	39 + 2	90 – 4

Урок 84

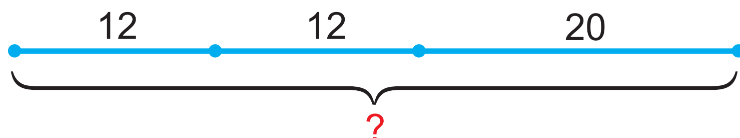
1 Вымерай і запішы даўжыню і шырыню кожнага прамавугольніка. Чым адрозніваюцца гэтыя прамавугольнікі?

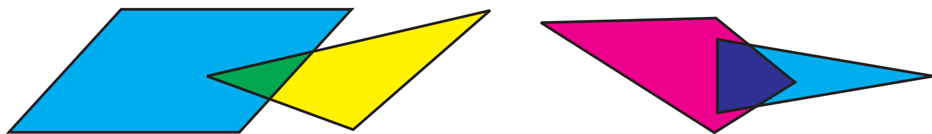
2 Вылічы.

25 + 41	25 + 7	40 + 12	50 – 7
25 + 13	36 + 8	13 + 30	90 – 4
23 + 5	32 + 3	45 + 4	70 – 3

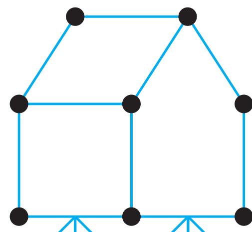
3 Ад рулона тканіны адрэзалі 2 разы па 12 м. Колькі метраў тканіны было ў рулоне, калі ў ім засталося 20 м?

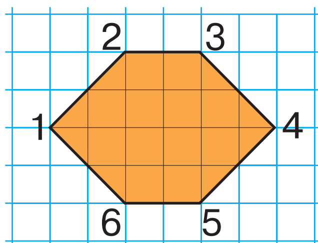
4 Знайдзі агульную частку трохвугольніка і чатырохвугольніка. Якія гэта фігуры?

5* З палачак складзена хатка на «курыных ножках». Перакладзі дзве палачкі так, каб хатка павярнулася іншым бокам.

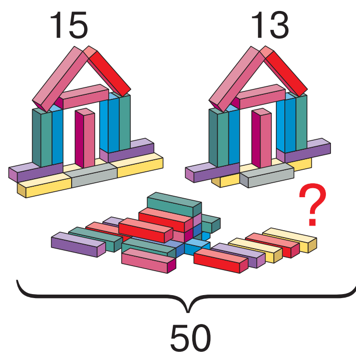
6 Злучы адрэзкамі ў шасцівугольніку вяршыні 3 і 5, 2 і 6. Якія фігуры атрымаліся?

7 Падбяры лікі так, каб няроўнасці сталі правільнымі.

35 + 26 < ☐ + 35	☐ – 15 > 24 – 15
72 – ☐ < 72 – 34	48 – ☐ > 48 – 16
☐ – 20 < 41 – 20	☐ – 18 > 35 – 18
50 – ☐ < 50 – 21	☐ + 25 < 27 + 25

8 У канструктары Івана было 50 брускоў. Ён пабудаваў адзін домік з 15 брускоў. Другі — з 13. Колькі брускоў засталося?

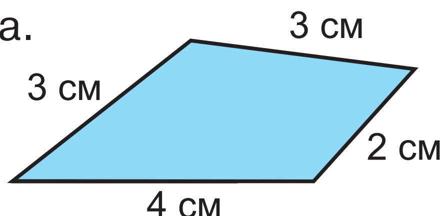
9 ><=

45 – 6 * 28 + 4	3 дм 6 см * 3 дм
88 + 8 * 100 – 5	48 см * 4 дм 7 см
71 – 2 * 77 – 8	50 см * 5 дм

Урок 85

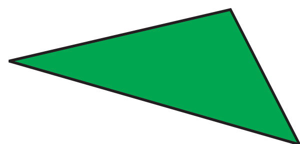

4 + 3 + 3 + 2 = 12 (см) — перыметр чатырохвугольніка.

Перыметр многавугольніка — гэта сума даўжынь усіх яго старон.

1 Вымерай стораны трохвугольніка і знайдзі яго перыметр.

2 Дзеці на ўроку працоўнага навучання зрабілі 17 паштовак. Затым 9 паштовак падарылі, а потым зрабілі яшчэ 7. Колькі паштовак стала?

3 Запішы лікавыя выразы і знайдзі іх значэнні.

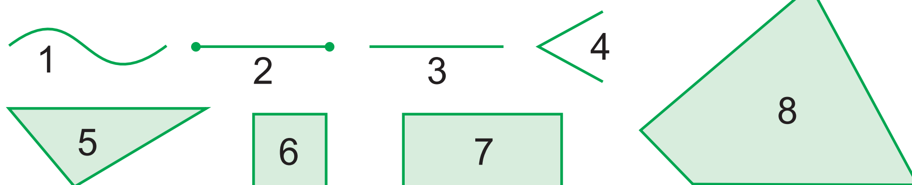
44		
25	+	52
30		

		40
57	–	35
		6

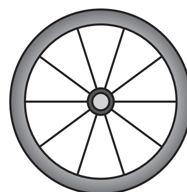
4 Даўжыня дарожкі ў басейне — 50 м. Коля праплыў 18 м. Колькі яшчэ метраў яму засталося праплыць? Складзі адваротныя задачы.

5 Назаві ўсе геаметрычныя фігуры, паказаныя на рысунку. Вылучы сярод многавугольнікаў прамавугольнікі, квадраты. Растлумач. Знайдзі перыметр фігуры № 8.

6* Кола мае 10 спіц. Колькі прамежкаў паміж спіцамі?

7 Складзі задачу і рашы яе.

Было	Прадалі	Засталося
48 кг	4 кг 32 кг	?

8 Вылічы.

48 + 6	80 – 4	56 + 12	90 – 3
56 + 14	78 + 22	29 – 24	31 + 12

Даўжыня прамавугольніка — 5 см, шырыня — 3 см. Знайдзі перыметр прамавугольніка.

Рашэнне:

Р = 5 + 5 + 3 + 3 = 16 (см).

Перыметр прамавугольніка — гэта сума даўжынь усіх яго старон.

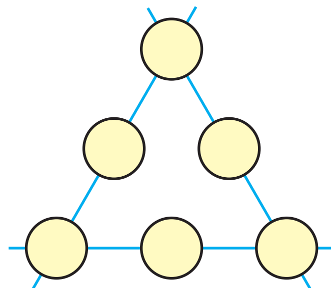
1 Вымерай стораны прамавугольніка і знайдзі яго перыметр.

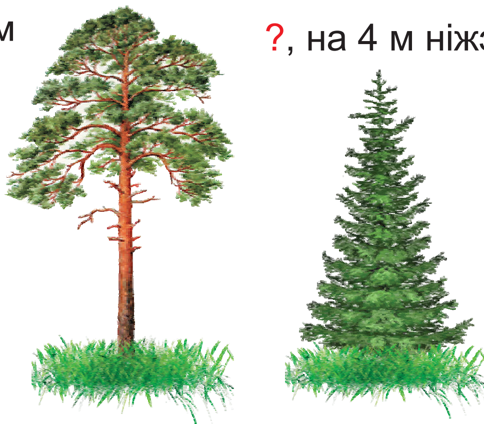
2 Вылічы.

40 – 13	(20 + 7) – 8	(37 + 3) – 4
80 – 12	(40 + 9) – 10	(55 – 5) + 9
60 – 35	(40 – 15) + 4	(63 + 7) + 11

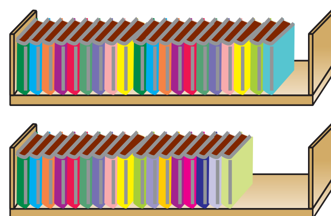
3* Расстаў лікі 6, 5, 4, 3, 2, 1 у кружках так, каб сума ўздоўж кожнай прамой была роўна 12.

4 Складзі задачу па рысунку і рашы яе.

5 На першай паліцы было 20 кніг. На другой — 17. З першай паліцы знялі 8 кніг. На колькі больш кніг цяпер на другой паліцы, чым на першай?

6 Запішы лікі, у якіх: 3 дзяс.; 2 дзяс. 2 адз.; 10 дзяс.; 1 адз. 8 дзяс.

7 Даўжыня прамавугольніка — 17 см, шырыня — 5 см. Знайдзі перыметр.

8 Вылічы.

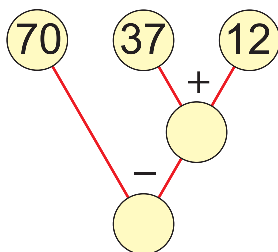
67 + 20	79 – 60	73 + 12	78 – (25 + 3)
87 – 2	79 – 6	74 + 18	99 – (39 – 6)

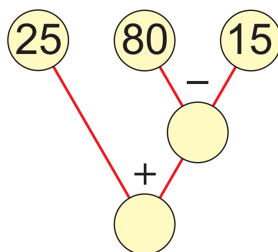
Урок 87

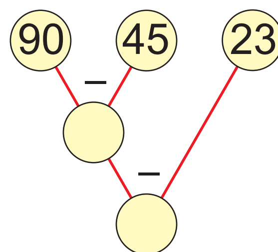
1 Даўжыня скрыначкі — 10 см, шырыня — 8 см. Колькі сантыметраў прапаўзе божая кароўка па краі ўсёй скрыначкі за 1 раз?

2 Складзі лікавыя выразы і знайдзі іх значэнні.

3 Складзі задачу і рашы яе.

8 16 ?

40

4* У поездзе 10 вагонаў. Наш вагон сёмы, калі лічыць з «галавы» поезда. Які па ліку будзе гэты вагон, калі лічыць ад «хваста» поезда?

5 Вылічы.

19 + 19   32 + 28   67 – 49
83 – 27   64 + 17   37 + 46
43 – 24   42 – 35   96 – 68

6 Вышыня тэлеграфнага слупа — 6 м. Таполя вышэйшая за слуп на 3 м. Знайдзі вышыню таполі. Складзі адваротную задачу з адказам 3 м.

7 Нарысуй прамавугольнік, даўжыня якога роўна 8 см, а шырыня — 6 см. Знайдзі яго перыметр.

8 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

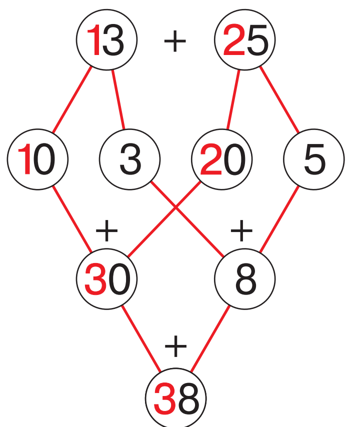
90 + 5 * 90 – 5   26 – 4 * 26 – 5
43 + 8 * 8 + 43   13 – 8 * 18 – 8
64 + 8 * 8 + 63   45 – 9 * 45 – 10

9 Для ўпрыгожвання залы купілі 14 чырвоных паветраных шарыкаў, зялёных — на 2 больш, чым чырвоных, а сініх столькі, колькі чырвоных і зялёных разам. Колькі купілі сініх шарыкаў?

10 Знайдзі невядомыя лікі.

34 + ☐ = 86   75 – ☐ = 32   ☐ – 51 = 36

Урок 88

+

Дзяс.	Адз.
1	3
2	5
3	8

$$\begin{array}{r} + \begin{array}{r} 13 \\ 25 \end{array} \\ \hline 38 \end{array}$$

Пры складанні ў слупок:

1. Дзясяткі запісваю пад дзясяткамі, адзінкі — пад адзінкамі.
2. Складваю адзінкі, пішу пад адзінкамі.
3. Складваю дзясяткі, пішу пад дзясяткамі.

1 Вылічы.

$$\begin{array}{r} + \begin{array}{r} 23 \\ 14 \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + \begin{array}{r} 34 \\ 52 \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + \begin{array}{r} 72 \\ 14 \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + \begin{array}{r} 32 \\ 15 \end{array} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} + \begin{array}{r} 66 \\ 13 \end{array} \\ \hline \end{array}$$

2 Пры дапамозе лічбаў 1, 4, 7 запішы ўсе магчымыя двухзначныя лікі. Колькі іх? Найбольшы з гэтых лікаў запішы сумай разрадных складаемых.

3 Складзі прыклады па табліцы і рашы іх.

Памяншаемае			36
Аднімаемае	11	14	10
Рознасць	15	23	

4 Даўжыня прамавугольніка — 14 см, а шырыня — на 4 см меншая. Знайдзі перыметр прамавугольніка.

5 Каля кармушкі было 13 сініц і 12 вераб'ёў. Калі прыляцела яшчэ некалькі птушак, то іх стала 39. Колькі птушак прыляцела?

6* Пры дапамозе сямі аднолькавых адрэзкаў нарысуй два квадраты.

7 (>, <, =)

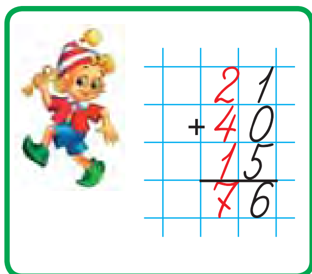
2 дм * 14 см   4 дм 3 см * 5 дм
2 дзяс. * 29 адз.   6 дм 8 см * 6 дм

8 У Светы было 16 сшыткаў у лінейку і 21 сшытак у клетку. У канцы года ў дзяўчынкі засталося 3 сшыткі. Колькі сшыткаў спісала Света?

9 Знайдзі суму.

$$\begin{array}{r}44\\+12\\\hline\end{array}\quad\begin{array}{r}51\\+32\\\hline\end{array}\quad\begin{array}{r}36\\+13\\\hline\end{array}\quad\begin{array}{r}83\\+12\\\hline\end{array}\quad\begin{array}{r}72\\+16\\\hline\end{array}\quad\begin{array}{r}63\\+16\\\hline\end{array}$$

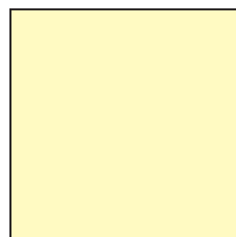
Урок 89

1 Вылічы.

+ 13	+ 42	+ 54	+ 14
12	14	12	10
21	11	33	45

2 Вымерай старану квадрата і знайдзі яго перыметр.

3 У Віці было 35 марак на тэму «Птушкі». Сябру ён падарыў 9 марак, а сабе купіў яшчэ 3 маркі. Колькі марак стала ў Віці?

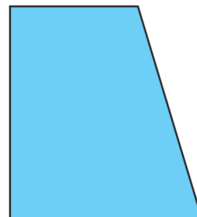
4* На Іры, Тані і Наташы сукенкі розных колераў. Іра не ў чырвонай і не ў блакітнай сукенцы. Наташа не ў блакітнай сукенцы. Якога колеру сукенка на кожнай дзяўчынцы?

5 Вылічы.

(72 – 2) + 4	(45 + 12) – 26	60 – 4
(61 – 1) + 10	(38 – 35) + 13	69 – 4
70 – (43 – 3)	(76 – 2) – 30	73 – 5

6 Колькі прамых вуглоў у чатырохвугольніку? Нарысуй чатырохвугольнік з адным прамым вуглом; з трыма прамымі вугламі.

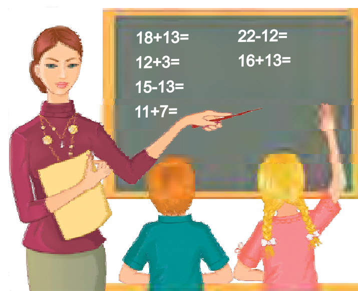
7 1 ☐ * 2 ☐ 33 * 2 ☐ 65 см * 6 дм

75 * 6 ☐ ☐ 9 * 9 ☐ 13 см * 2 дм

2 ☐ * 3 ☐ ☐ 8 * ☐ 9 80 см * 8 дм

8 Запішы лікі 72, 64, 83, 12 сумай разрадных складаемых. Знайдзі рознасць найбольшага і найменшага лікаў.

9 Настаўніца запісала на дошцы некалькі прыкладаў. Калі вучні рашылі 9 прыкладаў, на дошцы засталося 6 нярэшаных прыкладаў. Колькі прыкладаў запісала настаўніца?

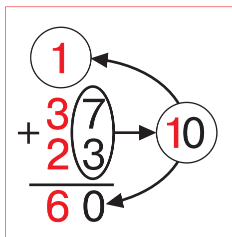

10 Выпішы выразы, значэнні якіх роўны 30.

14 + 7	100 – (40 + 30)	39 – 4 – 5
30 + (70 – 70)	36 – 3 – 2	40 – 11 + 11
72 – 41	49 – 10 – 9	60 – 30 + 30

Дзяс.	Адз.
3	7
2	3
5	10
6	0

$$\begin{array}{r} 37 \\ +\ 23 \\ \hline 60 \end{array}$$

Развавжай так!

Складваю адзінкі: 7 і 3 будзе 10 — гэта 1 дзясятак і 0 адзінак. Пішу 0 пад адзінкамі, 1 дзясятак запамінаю.
Складваю дзясяткі: 3 дзясяткі і 2 дзясяткі будзе 5 дзясяткаў, ды яшчэ 1 дзясятак — 6 дзясяткаў. Лічбу 6 пішу пад дзясяткамі. Сума лікаў 37 і 23 роўна 60.

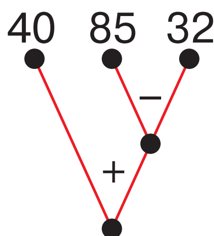
1 Вылічы.

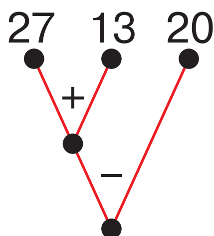
$$\begin{array}{r} 18 \\ +\ 32 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 47 \\ +\ 3 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 29 \\ +\ 31 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 18 \\ +\ 42 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 14 \\ +\ 26 \\ \hline \end{array}$$

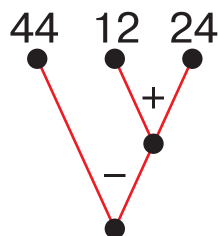
2 Наташа запрасіла ў госці 15 чалавек: з іх — 7 хлопчыкаў, астатнія — дзяўчынкі. Колькі дзяўчынак Наташа запрасіла ў госці? Складзі задачы, адваротныя дадзенай, і рашы іх.

3 У матэматычным гуртку займаюцца 24 вучні. Дзяўчынак — 9, астатнія — хлопчыкі. На колькі больш хлопчыкаў, чым дзяўчынак, займаецца ў матэматычным гуртку?

4 Складзі выразы і знайдзі іх значэнні.

5* Ганне 7 гадоў. Яе сястра Іра на 4 гады старэйшая. Колькі гадоў будзе Іры, калі Ганне споўніцца 11 гадоў?

6 Запішы разрадны склад лікаў: 16, 20, 53.

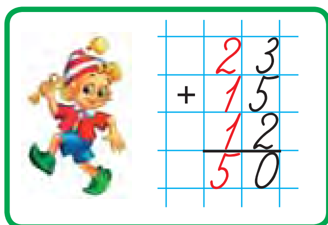
7 (>, <, =)

54 – 36 * 53 – 35   34 – 17 * 34 – 27
47 + 38 * 37 + 48   65 – 29 * 60 – 29

8 У магазін прывезлі 40 кг яблыкаў і 30 кг груш. Да вечара прадалі 60 кг садавіны. Колькі кілаграмаў садавіны засталося?

9 Выканай складанне ў слупок.

26 + 44   73 + 25   62 + 14   71 + 12
48 + 32   57 + 33   37 + 12   72 + 18

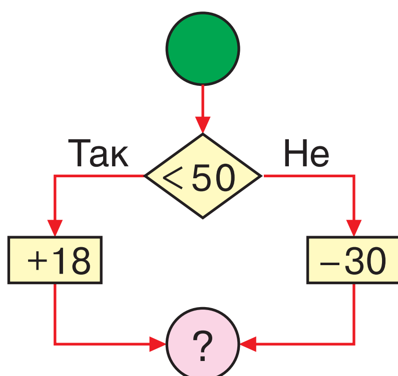

1 Вылічы.

$$\begin{array}{r} 25 \\ +13 \\ 12 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 42 \\ +13 \\ 15 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 26 \\ +14 \\ 20 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 33 \\ +15 \\ 12 \\ \hline \end{array}$$

2 У магазіне было 87 кг агуркоў. У канцы дня засталося 23 кг. Колькі кілаграмаў агуркоў прадалі ў магазіне?
Складзі задачы, адваротныя дадзенай, і рашы іх.

3*

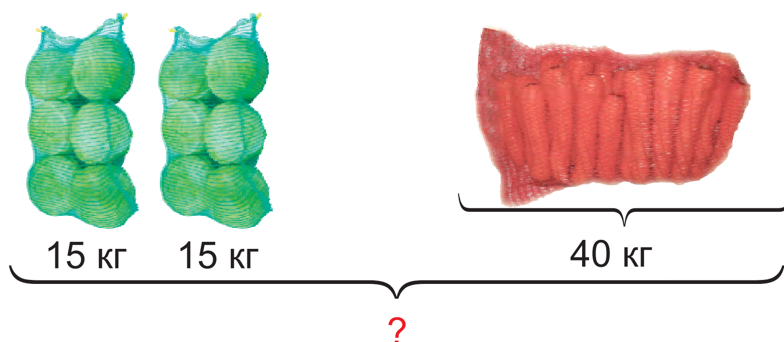

11	
50	
32	
21	
42	
	70
	50
	20

4* На ўроку фізкультуры вучні выстраіліся ў шарэнгу на адлегласці 1 м адзін ад аднаго. Уся шарэнга расцягнулася на 20 м. Колькі было вучняў?

5 Даўжыня прамавугольніка — 18 см, а шырыня — 12 см. Знайдзі перыметр прамавугольніка.

6 У машыну пагрузілі 2 мяхі капусты, па 15 кг кожны, і 40 кг морквы. Колькі кілаграмаў гародніны пагрузілі ў машыну?

7 Запішы па тры пары лікаў, рознасць якіх роўна 8, 3, 7.

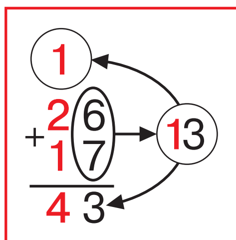
8 У гаспадарцы было 23 качкі, гусей — на 13 менш. Курэй было столькі, колькі качак і гусей разам. Колькі курэй было ў гаспадарцы?

9 Выканай складанне ў слупок.

27 + 11 + 21	24 + 15 + 10	42 + 14 + 24
16 + 10 + 14	41 + 19 + 20	70 + 12 + 18
27 + 13 + 20	50 + 13 + 17	60 + 14 + 16

Дзяс.	Адз.
2	6
1	7
3	13
4	3

$$\begin{array}{r} + \begin{array}{r} 26 \\ 17 \end{array} \\ \hline 43 \end{array}$$

Развaжай так!

Складваю адзінкі: 6 і 7 будзе 13.
13 адзінак — гэта 1 дзясятак і 3 адзінкі. Пішу лічбу 3 пад адзінкамі, 1 дзясятак запамінаю.
Складваю дзяcяткі: 2 дзясяткі і 1 дзясятак будзе 3 дзясяткі, ды яшчэ 1 дзясятак — 4 дзясяткі. Лічбу 4 пішу пад дзясяткамі.
Сума лікаў 26 і 17 роўна 43.

1 Вылічы ў слупок.

35 + 16   49 + 28   25 + 18
27 + 18   19 + 39   17 + 64

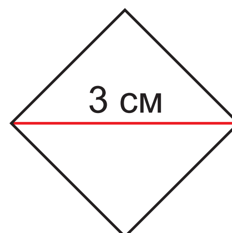
2 Паштальён павінен разнесці 16 пісем, 35 газет, а часопісаў на 15 больш, чым пісем і газет разам. Колькі часопісаў павінен разнесці паштальён?

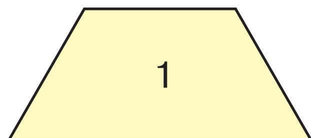
3 Параўнай выразы, не выконваючы вылічэнняў.

99 + 1 * 99 60 – 2 * 60
40 – 7 * 40 + 7 100 – 30 * 100
39 + 1 * 39 + 2 50 + 2 * 2 + 50

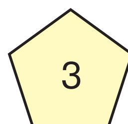
4* Адрэзак разбівае квадрат на два трохвугольнікі. На колькі перыметр квадрата меншы за суму перыметраў трохвугольнікаў?

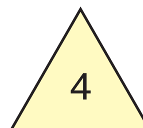

5 Правер пры дапамозе вугольніка, якія з многавугольнікаў маюць прамыя вуглы. Знайдзі перыметр першай фігуры.

6 На каньках каталіся 26 дзяцей. Пасля таго як некалькі чалавек пайшлі дадому, на катку засталося 18 дзяцей. Колькі дзяцей пайшлі дадому?

7 Выканай складанне ў слупок.

18 + 13	29 + 22	46 + 54	17 + 32
27 + 14	47 + 24	23 + 67	15 + 43
36 + 18	65 + 29	19 + 31	12 + 74

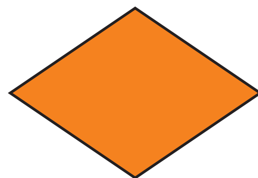
Урок 93

1 Рашы прыклады і правер адказы.

$$\begin{array}{r}+\begin{array}{r}19\\21\\\hline\end{array}\end{array}\quad\begin{array}{r}+\begin{array}{r}66\\14\\\hline\end{array}\end{array}\quad\begin{array}{r}+\begin{array}{r}52\\18\\\hline\end{array}\end{array}\quad\begin{array}{r}+\begin{array}{r}76\\15\\\hline\end{array}\end{array}\quad\begin{array}{r}+\begin{array}{r}17\\25\\\hline\end{array}\end{array}$$

Адказы: 80, 70, 40, 42, 91.

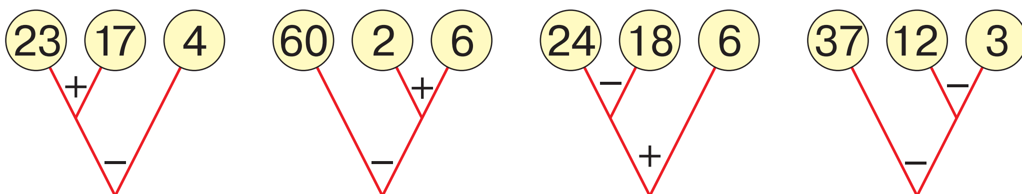
2 Вымерай стораны чатырохвугольніка і знайдзі яго перыметр. Ці з'яўляецца гэты чатырохвугольнік квадратам?

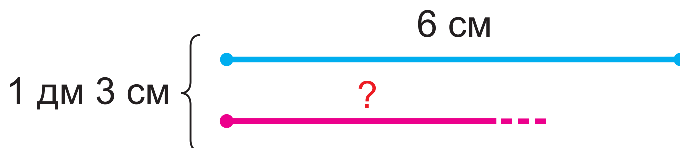
3 Міхась гуляў у футбол 54 мін, а ў валейбол — 32 мін. Якая гульня заняла больш часу: футбол ці валейбол? На колькі? Колькі часу Міхась затраціў на абедзве гульні?

4 У аўтобусе 33 пасажыры. На прыпынку выйшлі 13 пасажыраў, а зайшлі 19. Колькі пасажыраў стала ў аўтобусе?

5 Складзі выразы і знайдзі іх значэнні.

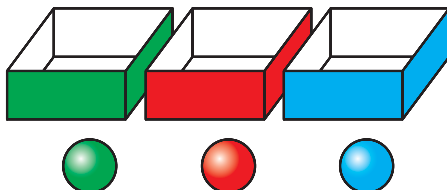
6 Якая даўжыня другога адрэзка?

7 Вылічы.

17 + 12 + 21	13 + 31 + 14	42 + 13 + 22
25 + 13 + 12	10 + 42 + 35	64 + 12 + 11
43 + 11 + 25	16 + 12 + 31	55 + 10 + 21

8* Раскладзі шарыкі так, каб колер шарыка адрозніваўся ад колеру каробкі, у якую яго паклалі.

9 Пасля таго як з бітона ўзялі 8 л малака, у ім засталося на 12 л больш, чым узялі. Колькі літраў малака засталося ў бітоне?

10 Выканай складанне ў слупок.

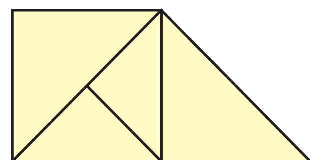
18 + 36	49 + 29	76 + 12	43 + 18
27 + 29	83 + 13	11 + 18	23 + 46

Урок 94

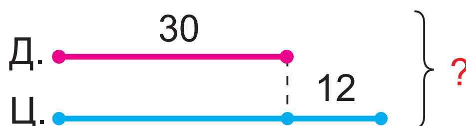
1 Якіх лічбаў не хапае?

21	34	✽4	18	2✽
+ 3✽	+ ✽7	+ 15	+ 5✽	+ 16
57	71	99	74	42

2 Колькі на рысунку чатырохвугольнікаў? Трохвугольнікаў? Прамых вуглоў? Вымерай стораны прамавугольніка. Знайдзі яго перыметр.

3 У дачным пасёлку 30 драўляных дамоў, а цагляных — на 12 больш. Колькі ўсяго дамоў?

4* Ніна прачытала 12 старонак за 2 дні. Калі б у першы дзень яна прачытала на 1 старонку больш, а ў другі — на 1 старонку менш, то кожны дзень яна прачытвала б аднолькавую колькасць старонак. Па колькі старонак у дзень чытала Ніна?

5 У збане 15 шклянак малака. У вядры — 40. На колькі шклянак малака больш у вядры, чым у збане?

6 (> < =)

13 * 13 – 7 18 + 12 * 12 + 19
41 * 41 + 4 27 – 5 * 27 – 8
13 см * 1 дм 4 см 1 дм * 8 см

7 Знайдзі патрэбныя лікі.

1 дзяс. 5 адз. = □ адз. □ адз. = 10 дзяс.
9 дм 5 см = □ см □ см = 5 дм

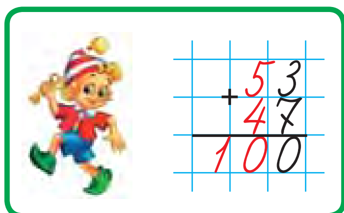
8 23 —?→ 3 —?→ 50 —?→ 41 —?→ 60

9 У двух класах на пачатку года было 44 вучні. Потым з аднаго класа выбылі 3 вучні, а ў другі клас прыбылі 5 вучняў. Колькі дзяцей стала ў двух класах?

10 Знайдзі памылкі і рашы правільна.

64	26	42	13	36	27
+ 26	+ 42	+ 49	+ 69	+ 54	+ 12
80	68	81	82	90	30

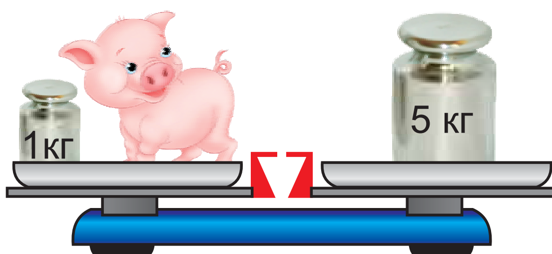
Урок 95

1 Вылічы.

$$\begin{array}{r} 78 \\ +\ 22 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 62 \\ +\ 38 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 24 \\ +\ 76 \\ \hline \end{array}$$

2 Якая маса парсючка?

3 Мама спякла 20 бліноў. За сняданкам з’елі 8 бліноў, а за абедам — на 4 бліны больш. Колькі бліноў засталося?

4 Вылічы.

23 + 6	25 – 5	33 + 4	27 – 6
31 + 6	37 – 5	21 + 7	35 – 4
22 + 8	40 – 5	25 + 9	29 – 8

5* Пасля таго як з’елі палавіну ўсіх сліў, а потым яшчэ 5, на талерцы засталося 12 сліў. Колькі сліў было на талерцы?

6 Вызнач прапушчаныя лічбы.

$$\begin{array}{r} \ast 2 \\ +\;4\ast \\ \hline 67 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 2\ast \\ +\;73 \\ \hline \ast 8 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 37 \\ +\;\ast\ast \\ \hline 78 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 54 \\ +\;1\ast \\ \hline \ast 1 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 62 \\ +\;\ast\ast \\ \hline 81 \end{array}$$

7 Вася рабіў зарадку 12 мін, а яго сястра — на 5 мін менш. Колькі часу рабіла зарадку сястра?

8 > < =

1 г 20 мін * 40 мін
1 г * 60 мін

1 м * 10 дм
2 дм 5 см * 26 см

9 У агароднінны кіёск прывезлі агуркі. Да абеду прадалі дзве скрыні агуркоў, па 30 кг у кожнай. Засталося прадаць 25 кг. Колькі кілаграмаў агуркоў прывезлі на продаж?

Прадалі

30 кг

30 кг

Засталося

25 кг

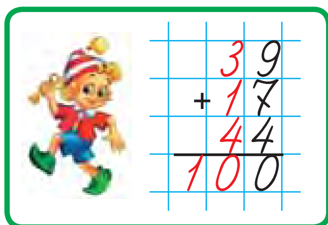
?

10 Запішы лікі, у якіх:

10 дзяс.; 3 дзяс. 1 адз.; 7 дзяс. 7 адз.; 5 дзяс.; 5 адз.; 3 адз. 4 дзяс.

Размясці лікі па нарастанні.

Урок 96

1 Вылічы.

26 + 38 + 36
39 + 22 + 39
19 + 22 + 59

57 + 20 + 23
44 + 26 + 30
27 + 33 + 40

2 Акварыум змяшчае 40 л вады. Спачатку Саша з татам налілі 5 л, а потым яшчэ 7 л. Колькі літраў вады засталося наліць, каб запоўніць акварыум?

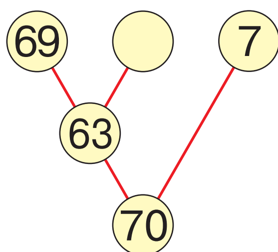

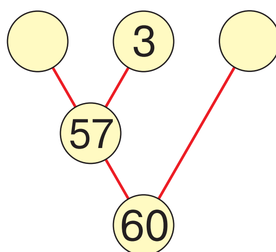
3 Прадоўжы рады лікаў:

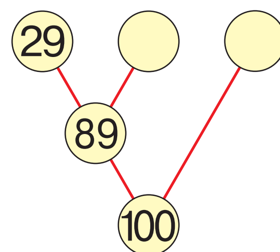
1) 11, 15, 20, 24, 29, 33, ☐, ☐, ☐, ☐, ☐, 60;

2) 12, 11, 13, 12, 14, 13, 15, ☐, ☐, ☐, 17.

4 Аднаві патрэбныя знакі дзеянняў і зыходныя лікі.

5 Вымерай стораны чатырохвугольніка. Знайдзі яго перыметр. Вызнач від усіх вуглоў чатырыхвугольніка.

6 Падбяры лікі так, каб запісы сталі правільнымі.

$20 - 8 < 20 - \square$

$7 + 13 - \square = 9$

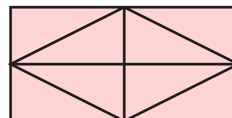
$16 + 2 + 7 > 2 + 16 + \square$

$\square - 8 + 7 = 15$

$23 + 17 - \square = 25$

$38 + 12 - \square = 35$

7 Палічы, колькі на рысунку прамавугольнікаў.

8* Сяргей скокнуў далей за Міхася і Васіля. Міхась — далей за Анатоля, але бліжэй за Васіля. Хто скокнуў далей за ўсіх? Бліжэй за ўсіх?

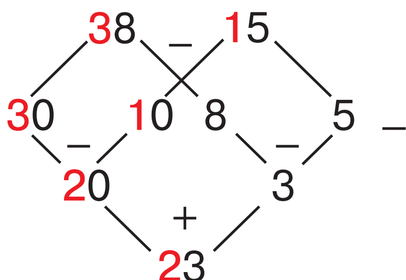
9 Дзеці адправіліся на экскурсію ў 6 г раніцы і вярнуліся праз 12 г. У які час яны вярнуліся?

10 У першай скрыні 27 кг вінаграду, а ў другой — 15 кг. З другой скрыні ўзялі 6 кг вінаграду. На колькі больш кілаграмаў вінаграду стала ў першай скрыні, чым у другой?

11 Выканай складанне ў слупок.

23 + 19 + 16	24 + 17	25 + 27	24 + 15
36 + 17 + 16	32 + 18	22 + 16	37 + 53
31 + 19 + 26	17 + 14	52 + 18	18 + 82

–

Дзяс.	Адз.
3	8
1	5
2	3

$$\begin{array}{r} -\,38 \\ 15 \\ \hline 23 \end{array}$$

Пры адніманні:

1. Дзясяткі запісваю пад дзясяткамі, адзінкі пад адзінкамі.
2. Аднімаю адзінкі, пішу пад адзінкамі.
3. Аднімаю дзясяткі, пішу пад дзясяткамі.

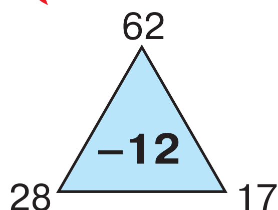
1 Вылічы.

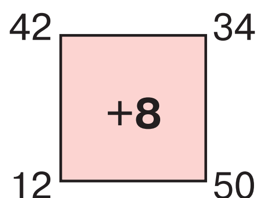
$$\begin{array}{r} -\,33 \\ 21 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -\,57 \\ 23 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -\,48 \\ 35 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -\,96 \\ 14 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -\,97 \\ 52 \\ \hline \end{array}$$

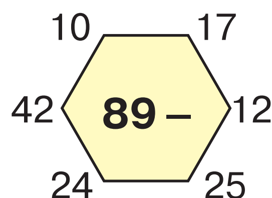
2 У гаражы стаяла 18 грузавых і 11 легкавых машын. Паехала 9 грузавых машын. На колькі менш засталося грузавых машын, чым легкавых?

3 Нарысуй квадрат са стараной 3 см. Павяліч яго стораны на 2 см і нарысуй яшчэ адзін квадрат. На колькі перыметр другога квадрата большы за перыметр першага?

4 Складзі прыклады і рашы іх.

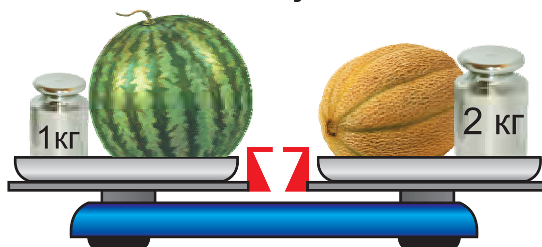

5 Калі Рома прабег 50 м, яму засталося прабегчы да канца дарожкі 15 м. Знайдзі даўжыню гэтай дарожкі.

6 ± 7 * 5 * 8 = 20 4 * 9 * 7 = 6

16 * 9 * 5 = 2 6 * 4 * 9 = 11

7* Маса чаго большая: кавуна ці дыні? На колькі?

8 Ад стужкі адрэзалі 2 разы па 27 м. Засталося 46 м стужкі. Якая даўжыня стужкі была спачатку?

9 >
<
=

30 + 70 * 80 + 20 67 – 3 * 68 – 5

50 + 40 * 100 – 10 78 – 4 * 79 – 6

5 дм 8 см * 8 дм 5 см 6 дм 4 см * 4 дм 6 см

	Дзяс.	Адз.
	5̇	0
	4	10
−	3	2
	1	8

$$\begin{array}{r} \dot{5}0 \\ -\,32 \\ \hline 18 \end{array}$$

Разважай так!

Ад 0 адзінак нельга адняць 2 адзінкі. Бяру 1 дзясятак (каб не забыць, стаўлю кропку над лічбай 5). 1 дзясятак і 0 адзінак — гэта 10 адзінак. Ад 10 адзінак аднімаю 2 адзінкі, будзе 8 адзінак. Пішу 8 пад адзінкамі. Ад 4 дзясяткаў аднімаю 3 дзясяткі, будзе 1 дзясятак. Пішу 1 пад дзясяткамі.

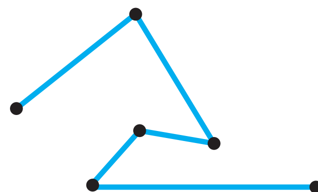
1 Вылічы.

$$\begin{array}{r} \dot{5}0 \\ -\,47 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} \dot{6}0 \\ -\,39 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 50 \\ -\,28 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 90 \\ -\,46 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 70 \\ -\,12 \\ \hline \end{array}$$

2 Трэба пабяліць 57 дрэў. За дзень дарослыя пабялілі 19 дрэў, а дзеці — на 9 дрэў менш. Колькі дрэў засталося пабяліць?

3 Знайдзі даўжыню ломанай лініі. Запішы даўжыні звёнаў па спаданні.

4* Нарысаваны тры прамавугольнікі. Як зафарбаваць іх чырвоным, зялёным і сінім колерам так, каб ні адзін з надпісаў не супадаў з колерам на рысунку?

Чырвоны	Зялёны	Чырвоны або зялёны

5 Запішы лікі 27, 49, 73 сумай разрадных складаемых.

6 Вылічы ў слупок.

78 – 25	89 – 45	44 + 15	62 + 19
63 – 33	97 – 32	27 + 19	32 + 70

7 У доме 90 кватэр. Аднапакаёвых — 8, двухпакаёвых — 26. Астатнія кватэры трохпакаёвыя. Колькі трохпакаёвых кватэр у доме?

8 Запішы прыклады.

22 $\xrightarrow{+\square}$ 30	56 $\xrightarrow{+\square}$ 60	66 $\xrightarrow{+\square}$ 70
17 $\xrightarrow{+\square}$ 20	73 $\xrightarrow{+\square}$ 80	79 $\xrightarrow{+\square}$ 80

Урок 99

	Дзяс.	Адз.
	8̇ →	6
	7	16
−	5	7
	2	9

$$\begin{array}{r} -\dot{8}6 \\ 57 \\ \hline 29 \end{array}$$

Разважай так!

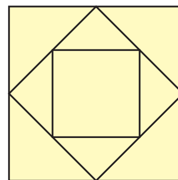
Ад 6 адзінак нельга адняць 7 адзінак. Бяру 1 дзясятак (каб не забыць, стаўлю кропку над лічбай 8). 1 дзясятак і 6 адзінак — гэта 16 адзінак. Ад 16 адзінак аднімаю 7 адзінак, атрымліваю 9 адзінак. Пішу 9 пад адзінкамі. Ад 7 дзясяткаў аднімаю 5 дзясяткаў, атрымліваю 2 дзясяткі. Пішу 2 пад дзясяткамі. Рознасць лікаў 86 і 57 роўна 29.

1 Вылічы.

$$\begin{array}{r} -36 \\ 18 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -97 \\ 19 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -80 \\ 47 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -55 \\ 36 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -70 \\ 25 \\ \hline \end{array}$$

2 Мама ababрала 16 бульбін, а дачка — 9. Яны зварылі 20 бульбін, а астатнія пакінулі для дранікаў. Колькі бульбін пакінулі для дранікаў?

3* Палічы, колькі на рысунку трохвугольнікаў і колькі квадратаў.

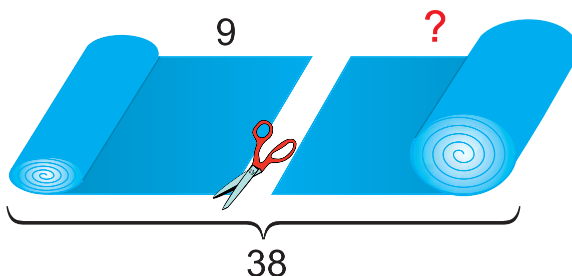

4 На талерках ляжалі мандарыны. Калі на першую талерку паклалі яшчэ 3 мандарыны, а на другую — 5 мандарынаў, то на кожнай атрымалася па 15 мандарынаў. Колькі мандарынаў было на кожнай талерцы спачатку?

5 Аднаві прыклады.

12 = 21 – ☐	35 = ☐ – 6	29 + ☐ = 33
34 = 40 – ☐	63 = ☐ – 8	48 + ☐ = 52

6 У рулоне было 38 м тканіны. Пасля таго як ад яго адрэзалі некаторую частку, у рулоне засталося 9 м. Колькі метраў тканіны адрэзалі?

7 Вылічы ў слупок.

21 – 12	33 – 25	41 – 32	55 – 47
43 – 16	77 – 28	82 – 34	71 – 52

Урок 100

С.	Дзяс.	Адз.
1̇	→ 0	0
	10̇	→ 0
	9	10
–	3	5
	6	5

$$
\begin{array}{r} -\,1\dot{0}0 \\ 35 \\ \hline 65 \end{array}
$$

1 Вылічы.

$$
\begin{array}{r} -\,100 \\ 24 \\ \hline \end{array}
\qquad
\begin{array}{r} -\,100 \\ 71 \\ \hline \end{array}
\qquad
\begin{array}{r} -\,100 \\ 44 \\ \hline \end{array}
\qquad
\begin{array}{r} -\,100 \\ 52 \\ \hline \end{array}
$$

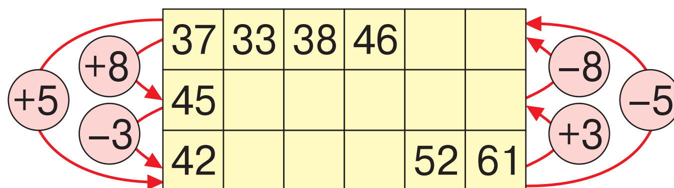
2 Запішы выразы і знайдзі іх значэнні:

14 паменшыць на 12;
рознасць лікаў 89 і 19 павялічыць на 9;
да сумы лікаў 15 і 24 дадаць рознасць лікаў 60 і 15.

3 У Наташы, Тані і Светы было па 12 сшыткаў. Кожная з дзяўчынак купіла яшчэ па 4 сшыткі. Колькі ўсяго сшыткаў стала ў дзяўчынак? Што абазначаюць выразы:

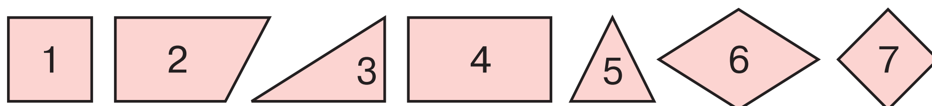
12 + 12 + 12; 4 + 4 + 4?

4 Складзі прыклады і рашы іх.

5* Алесю 13 гадоў. Маша старэйшая за Алеся на 5 гадоў, а Мікола маладзейшы за Машу на 3 гады. Хто самы старэйшы? Колькі гадоў Машы? Міколу?

6 Разгледзь фігуры на рысунку. Назаві нумары прамавугольнікаў і непрамавугольнікаў.

7 ><=

1 дм 2 см * 12 см
2 м 5 дм * 2 м 5 см
1 г 30 мін * 90 мін
70 мін * 1 г 10 мін

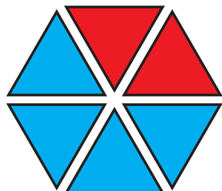
8 У школьны буфет прывезлі 18 кг мандарынаў і столькі ж апельсінаў. Бананаў прывезлі на 20 кг больш, чым мандарынаў і апельсінаў разам. Колькі кілаграмаў бананаў прывезлі ў буфет?

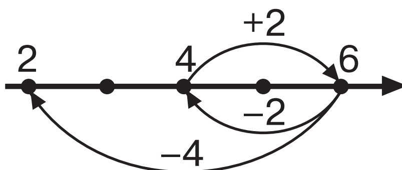
9 Вылічы.

37 + 12	28 + 41	46 – 23	98 – 15
37 + 13	28 + 42	48 – 25	76 – 19
37 + 14	28 + 43	50 – 23	84 – 23

Урок 101

$4 + 2 = 6$

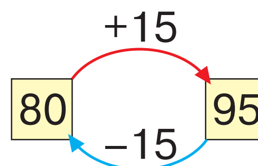
$6 - 2 = 4$

$6 - 4 = 2$

Складанне правяраецца адніманнем: калі ад сумы адняць адно складаемае, то атрымаецца другое складаемае.

1 Выканай складанне і зрабі праверку.

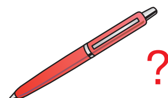
45 + 9	36 + 12	27 + 13
24 + 32	43 + 35	64 + 15
54 + 37	53 + 19	48 + 38

2 Алоўкаў і ручак купілі столькі, колькі альбомаў. Колькі купілі ручак?

28

80

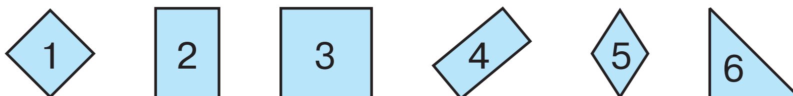
3 Выпішы лікавыя выразы так, каб іх значэнні 81, 36, 57, 10, 15, 20 ішлі па нарастанні.

20 + 0	54 – 4 – 40	62 – 12 + 7
45 – 30	(29 – 3) + 10	90 + 4 – 13

4 Нарысуй прамавугольнік, шырыня якога — 2 см, а даўжыня — на 5 см большая. Знайдзі перыметр гэтага прамавугольніка.

5* За 4 мін бервяно распілавалі на паўметровыя кавалкі, прычым кожнае распілоўванне займала 1 мін. Знайдзі даўжыню бервяна.

6 Разгледзь фігуры на рысунку. Назаві нумары квадратаў і неквадратаў.

7 Сталяр павінен сабраць 28 табурэтак. Пасля таго як ён сабраў некалькі табурэтак, яму засталося сабраць яшчэ 19. Колькі табурэтак ужо сабраў сталяр?

8 Складзі задачу па табліцы і рашы яе.

Было	Выдалі	Засталося
100 кніг	34 і 23 кнігі	?

9 Выканай складанне і зрабі праверку.

75 + 18   35 + 65   32 + 64   30 + 47
42 + 19   82 + 17   76 + 19   86 + 12

Урок 102

$7 - 2 = 5$
$5 + 2 = 7$
$7 - 5 = 2$

Адніманне можна праверыць дзеяннямі складання або аднімання.

Калі да рознасці дадаць аднімаемае, то атрымаецца памяншаемае.
Калі ад памяншаемага адняць рознасць, то атрымаецца аднімаемае.

1 Рашы прыклады і зрабі праверку.

78 – 9 54 – 12 67 – 18 80 – 14

2 Складзі і рашы задачу.

Было	З'елі	Засталося
27	?	18

3 ±

84 * 20 * 6 = 70
45 * 35 * 50 = 30
13 * 4 > 18 * 9

63 * 40 * 7 = 30
28 * 72 * 60 = 40
2 * 6 > 11 * 5

4 Каля школы расце 13 таполяў і столькі ж ліп. Вучні абкапалі 20 дрэў. Колькі дрэў засталося абкапаць?

5* Тром сынам: Алегу, Мікіту і Барысу — мама купіла розныя кашулі: аднаму — шэрую, другому — зялёную, трэцяму — сінюю. Барысу была куплена не сіняя кашуля, Алегу — не сіняя і не зялёная. У каго якая кашуля?

6 Напішы патрэбныя лічбы і лікі.

✿3	1✿	64	✿8	69	74
+ 4✿	+ ✿7	+ ✿✿	− 34	− ✿✿	− 3✿
78	65	99	24	23	✿9

7 Вылічы: 72 – 14. Як зменіцца рознасць, калі памяншаемае павялічыць на 10, а аднімаемае павялічыць на 5?

8 На камбінат прывезлі 48 мяхоў пшаніцы і два разы па 15 мяхоў жыта. Колькі ўсяго мяхоў зерня прывезлі на камбінат?

9 Выканай складанне і адніманне. Правер.

84	17	29	100	90
− 79	+ 36	+ 63	− 26	− 49

Урок 103

1 дм 2 см + 21 см = ☐ см

1 дм 2 см = 12 см

33 см = 3 дм 3 см

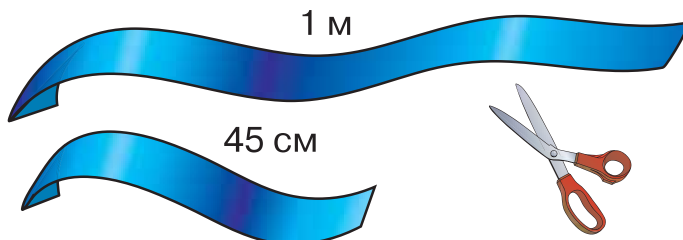
$$\begin{array}{r} + \begin{array}{r} 12 \\ 21 \end{array} \\ \hline 33 \end{array}$$

1 Вылічы.

2 дм 5 см + 9 см
4 дм 4 см + 44 см
18 см + 3 дм 2 см

70 см + 22 см
6 дм + 20 см
5 дм + 13 см

2 Колькі разоў можна адрэзаць па 45 см?

3 56 – 30 * 65 – 30
20 + 16 + 12 * 16 + 20 +13
80 – 42 * 80 – (40 + 2)
11 + 10 + 19 * 10 + 11 + 12
85 – 40 * 58 – 40
60 – (30 + 7) * 60 – 37

4 У калекцыі Валі 12 мінералаў. Дзяўчынка падарыла 4 мінералы, а сабе набыла яшчэ некалькі. Цяпер у яе калекцыі стала 10 мінералаў. Колькі мінералаў набыла Валя?

5 Знайдзі памылкі ў рашэнні прыкладаў і запішы правільна.

$$\begin{array}{r} -\,95 \\ 9 \\ \hline 76 \end{array} \qquad \begin{array}{r} -\,80 \\ 12 \\ \hline 68 \end{array} \qquad \begin{array}{r} +\,46 \\ 23 \\ \hline 69 \end{array} \qquad \begin{array}{r} +\,55 \\ 29 \\ \hline 94 \end{array} \qquad \begin{array}{r} +\,74 \\ 16 \\ \hline 90 \end{array}$$

6* Віні Пуху падарылі на дзень нараджэння бочачку з мёдам у 7 кг. Калі ён з'еў палавіну мёду, то маса бочачкі з мёдам стала 4 кг. Колькі кілаграмаў мёду было ў бочачцы спачатку?

7 На склад прывезлі 23 мяхі гароху, а фасолі — на 6 мяхоў менш. Колькі ўсяго мяхоў гароху і фасолі прывезлі на склад?

8 Пастаў дужкі так, каб роўнасці сталі правільнымі.

$20 - 6 - 4 = 18$
$30 - 5 + 2 = 27$
$8 + 30 - 6 = 32$
$9 - 12 - 4 = 1$
$6 + 7 - 4 = 9$
$20 - 8 + 8 = 4$

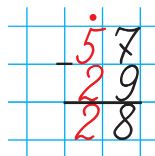
Урок 104

1 дм 2 см + 21 см = ☐ см

1 дм 2 см = 12 см

33 см = 3 дм 3 см

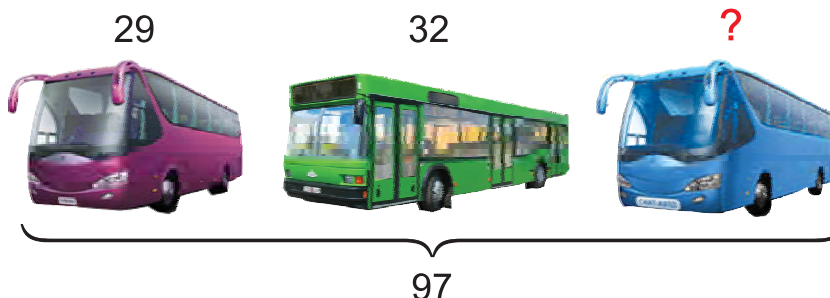
1 Вылічы.

25 см – 14 см
63 см – 37 см
27 см + 27 см

5 дм 7 см – 1 дм 3 см
7 дм 8 см – 36 см
30 см + 18 см

2 На экскурсію ў трох аўтобусах паехала 97 вучняў. У першым аўтобусе ехала 29 вучняў, у другім — 32. Колькі вучняў ехала ў трэцім аўтобусе?

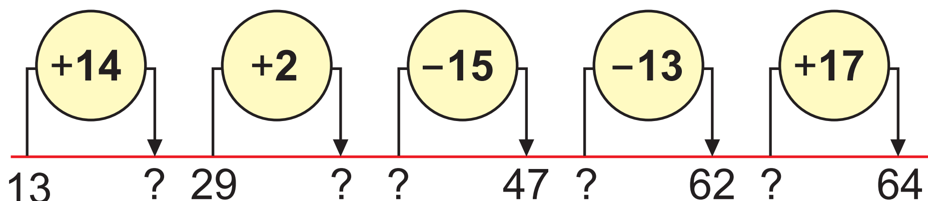
Рашы задачу рознымі спосабамі.

3 Даўжыня прамавугольніка — 1 дм 7 см, а шырыня — 9 см. Знайдзі перыметр прамавугольніка.

4* У Галі 28 паштовак, а ў Любы — 36. Колькі паштовак Люба павінна аддаць Галі, каб у дзяўчынак стала паштовак пароўну?

5 Складзі прыклады і рашы іх.

6 Запішы прапушчаныя лічбы так, каб роўнасці сталі правільнымі.

5 ☐ – 9 = 41	100 – 1 ☐ = 90
44 + ☐ 3 = 67	☐ 2 + 14 = 96
6 ☐ + 7 = 69	5 ☐ – 3 ☐ = 20

7 Запішы лікі 43, 84, 25, 63 сумай разрадных складаемых.

8 Падчас спаборніцтваў па гульні ў шашкі Косця выйграў 6 партый, а прайграў 2. Колькі партый ён згуляў унічыю, калі ўсяго ён згуляў 12 партый?

9 Вылічы ў слупок.

90 – 73	80 – 54	90 – 46	30 – 11
40 – 24	30 – 16	100 – 83	60 – 37

Множанне і дзяленне

Колькі качаноў капусты на рысунку?

1) Колькі радкоў па 3 качаны?

$3 + 3 + 3 + 3 = 12$

$3 \cdot 4 = 12$

2) Колькі слупкоў па 4 качаны?

$4 + 4 + 4 = 12$

$4 \cdot 3 = 12$

Адказ: 12 качаноў.

Множанне — гэта складанне аднолькавых складаемых. Знак множання — (·).

1 Замяні складанне множаннем.

$2 + 2 + 2 + 2 + 2$ $\quad 4 + 4 + 4$ $\quad 8 + 8 + 8$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3$ $\quad 5 + 5 + 5$ $\quad 9 + 9 + 9$

2 Замяні множанне складаннем.

$3 \cdot 5$ $\quad 6 \cdot 2$ $\quad 2 \cdot 4$ $\quad 4 \cdot 5$ $\quad 3 \cdot 3$ $\quad 2 \cdot 7$

$4 \cdot 4$ $\quad 5 \cdot 3$ $\quad 7 \cdot 2$ $\quad 1 \cdot 3$ $\quad 4 \cdot 3$ $\quad 2 \cdot 6$

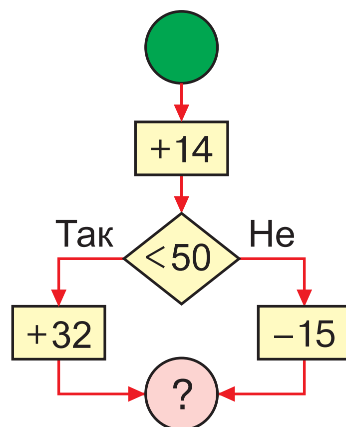
3 Колькі арэхаў у дзвюх гронках? У трох гронках?

4* Вася і Вова — блізняты. Ім па 9 гадоў. Іх бацька на 24 гады старэйшы. Колькі гадоў бацьку?

5 Швейная майстэрня зрасходавала за дзень 25 м паркалю, а шаўковай тканіны — на 12 м больш. Колькі ўсяго метраў тканіны зрасходавала швейная майстэрня за дзень?

6 На «ўваход машыны» падалі лікі 5, 12, 15, 40, 52. Складзі прыклады і рашы іх. Назаві лікі на «выхадзе».

7 З трох авечак настрыглі 23 кг воўны: з першай — 6 кг, з другой — 8 кг. Колькі кілаграмаў воўны настрыглі з трэцяй авечкі?

8 Замяні складанне множаннем, а множанне складаннем.

$6 + 6 + 6$	$5 \cdot 3$	$7 \cdot 2$	$2 \cdot 7$
$1 + 1 + 1$	$6 \cdot 4$	$1 \cdot 4$	$3 \cdot 9$

Урок 106

1 Замяні, дзе магчыма, складанне множаннем.

3 + 3 + 3 + 3	7 + 3 + 8	2 + 2 + 2
25 + 25 + 25	4 + 4 + 9	5 + 3 + 5
1 + 1 + 1 + 1	25 + 41 + 41	4 + 4 + 9
0 + 0 + 0 + 0	26 + 26 + 32	4 + 4 + 4

2 Колькі ног у двух сабак? У трох сабак?

3 У Машы ў гербарыі 20 раслін. У Паліны — 15. У Дашы на 11 раслін больш, чым у Машы і Паліны разам. Колькі раслін у гербарыі ў Дашы?

4 Замяні множанне складаннем.

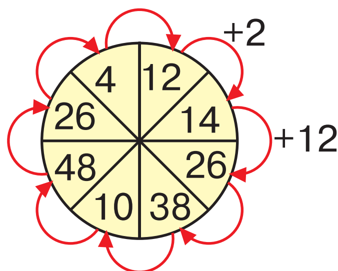
$4 \cdot 2$	$5 \cdot 6$	$7 \cdot 4$	$9 \cdot 3$
$2 \cdot 2$	$8 \cdot 2$	$4 \cdot 5$	$12 \cdot 2$
$3 \cdot 6$	$4 \cdot 5$	$5 \cdot 2$	$20 \cdot 3$

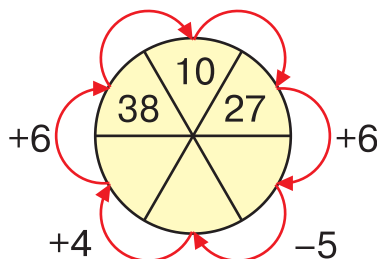
5* Андрэй расставіў 14 кніг на 2 паліцы. Калі б на адной паліцы было на 2 кнігі больш, а на другой — на 2 кнігі менш, то на кожнай паліцы кніг было б пароўну. Колькі кніг паставіў Андрэй на кожную паліцу?

6 На градцы вырасла 37 агуркоў. Раніцай сарвалі 7 агуркоў і некалькі сарвалі вечарам. На градцы застаўся 21 агурок. Колькі агуркоў сарвалі вечарам?

Вырасла	Сарвалі	Засталося
37	7 і ?	21

7 Вусна. Складзі прыклады па схемах і рашы іх.

8 Агароджа мае форму квадрата, адна старана якога — 10 м. Знайдзі даўжыню агароджы.

10 м

9 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

$6 \cdot 2 * 6 \cdot 4$ $\quad$ $2 \cdot 6 * 2 \cdot 5$

$3 \cdot 7 * 3 \cdot 8$ $\quad$ $8 \cdot 2 * 8 \cdot 3$

10 У Вольгі ў альбоме 25 фатаграфій, у Лены — 16, а ў Веры — на 12 больш, чым у Вольгі і Лены разам. Колькі фатаграфій у Веры?

Урок 107

Множнік — Множнік — Здабытак

$$5 \cdot 2 = 10$$

Здыбытак лікаў 5 і 2

1 Прачытай выразы. Замяні здабытак сумай лікаў і вылічы.

Узор. $8 \cdot 2 = 8 + 8 = 16$

$6 \cdot 4$ $13 \cdot 3$ $11 \cdot 2$ $0 \cdot 4$ $17 \cdot 2$

2 Вусна. У прыкладах на множанне назаві здабыткі.

$13 + 18 = 31$ $4 \cdot 3 = 12$ $7 \cdot 2 = 14$

3 У кнізе 46 аркушаў, а ў часопісе — 22. На колькі аркушаў часопіс танчэйшы за кнігу?

4 Складзі задачу па табліцы і рашы яе.

Было	Узялі	Далілі	Стала
40 вёдзер	29 вёдзер	26 вёдзер	?

5* Бацька з сынамі каталіся на веласіпедах — трохколавых і двухколавых. Усяго было 7 колаў. Колькі было трохколавых веласіпедаў? Колькі ў бацькі сыноў?

6 (>, <, =)

52 см * 5 дм 1 см	72 – 8 * 72 – 10
7 дм * 6 дм 9 см	35 + 16 * 35 + 18
83 см * 8 дм 3 см	86 – 15 * 86 – 27

7 Вылічы ў слупок.

18 + 72	58 – 15	17 + 19	16 + 27
28 + 19	78 – 17	37 + 16	53 + 18
68 + 15	58 + 14	57 + 29	100 – 12

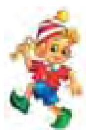
8 Нарысуй тры адрэзкі, даўжыні якіх: 1 дм; 5 см; 1 дм 5 см. Колькі разоў найменшы адрэзак укладваецца ў кожным з астатніх адрэзкаў?

9 У чатырох класах на пачатку года было 88 вучняў. На працягу года ў кожны клас прыйшло яшчэ па 3 вучні. Колькі ўсяго вучняў прыйшло? Колькі вучняў стала?

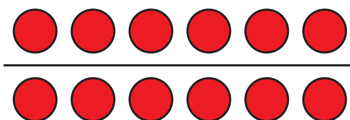
10 (>, <, =)

48 * 76	26 * 54	81 – 5 * 81 – 7
35 * 61	19 * 43	66 + 7 * 66 – 7

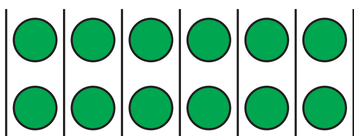
Урок 108

$6 \cdot 2 = 2 \cdot 6$

Колькі кружкоў у адным радку? Колькі радкоў? Колькі ўсяго кружкоў?

Колькі кружкоў у адным слупку? Колькі слупкоў? Колькі ўсяго кружкоў?

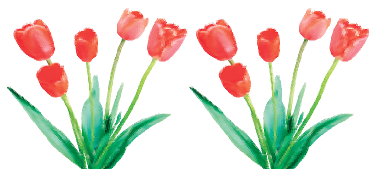
Ад перастаноўкі множнікаў здабытак не змяняецца.

1 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

$7 \cdot 2 * 2 \cdot 7$ $3 \cdot 8 * 8 \cdot 3$ $9 \cdot 3 * 3 \cdot 9$

$2 \cdot 10 * 10 \cdot 2$ $3 \cdot 7 * 3 \cdot 6$ $2 \cdot 5 * 2 \cdot 6$

2 Вылічы, колькі цюльпанаў і колькі нарцысаў. Параўнай, якіх кветак больш.

3* Хлопчык прачытаў 20 старонак і яшчэ палавіну кнігі. Колькі старонак у кнізе? Ці дачытаў хлопчык кнігу да канца?

4 Калі Лена з’ела 11 клубніц, а Таня — 8, то ў кожнай дзяўчынкі засталося па 6 клубніц. Колькі ягад было ў кожнай дзяўчынкі спачатку?

5 Вусна. Які лік трэба дадаць да 70, каб атрымаць суму лікаў 80 і 8?

6 Пастаў дужкі так, каб усе роўнасці сталі правільнымі.

$80 - 12 + 8 = 60$	$12 - 8 + 46 = 50$
$55 - 8 + 7 = 40$	$70 - 4 + 36 = 30$
$35 + 35 - 70 = 0$	$80 - 23 + 7 = 50$

7 Бабуля прынесла 3 дзясяткі яблыкаў і 7 груш. Калі некалькі штук садавіны з’елі, то засталося 2 дзясяткі штук садавіны. Колькі штук садавіны з’елі?

8 Нарысуй квадрат са стараной 5 см. Знайдзі яго перыметр.

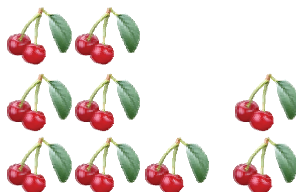
9 У адным пакеце 13 цукерак, а ў другім — на 17 больш. Колькі цукерак у двух пакетах?

10 Аднаві прыклады.

4✽	✽9	6✽	5✽	✽✽
+ 23	+ 45	+ 13	+ ✽3	+ 34
68	84	80	97	81

Урок 109

$\underline{2 \cdot 2 = 4}$

$2 \cdot 3 = 4 + 2 = 6$

$2 \cdot 4 = 6 + 2 = 8$

1 Вылічы.

$2 \cdot 4 = 8$	$2 \cdot 5 = 10$	$2 \cdot 6 = 12$	$2 \cdot 7 = 14$
$2 \cdot 5 = \square$	$2 \cdot 6 = \square$	$2 \cdot 7 = \square$	$2 \cdot 8 = \square$

2 Падчас гульні ў баскетбол каманда першай школы выйграла ў каманды другой з лікам 80 : 63. На колькі больш ачкоў набрала каманда першай школы, чым каманда другой?

3 Замяні здабыткі сумамі лікаў, а сумы — здабыткамі.

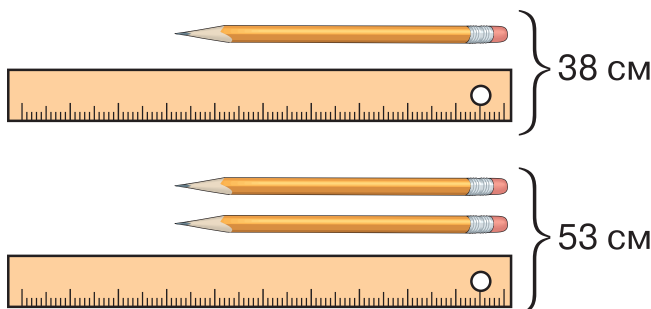
$27 \cdot 2$	$2 \cdot 6$	$5 + 5 + 5$	$15 + 15 + 15 + 3$
$34 \cdot 2$	$3 \cdot 4$	$14 + 14 + 14$	$16 + 16 + 18$

4 Мама зварыла вішнёвае варэнне і пералажыла яго ў 2 слоікі, па 3 л у кожным. Колькі літраў вішнёвага варэння зварыла мама?

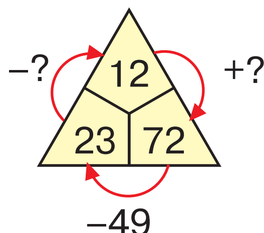
5 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

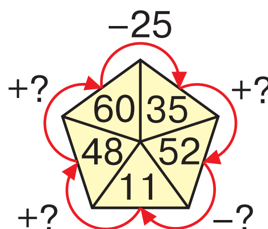
$2 + 2 + 2 * 2 \cdot 3$	$2 + 2 * 2 \cdot 3$	$2 \cdot 4 * 2 + 2$
$4 + 4 * 4 \cdot 3$	$5 + 5 * 5 \cdot 3$	$3 \cdot 2 * 3 + 3$

6* Якая даўжыня алоўка; лінейкі?

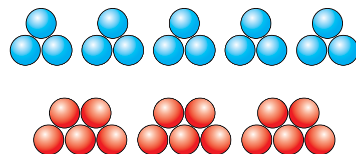

7 Складзі прыклады і рашы іх.

8 Падлічы колькі сініх і колькі чырвоных шарыкаў.

9 У бочцы было 86 літраў алею. У бутэлькі разлілі некаторую колькасць літраў. У бочцы засталося 50 літраў. Колькі літраў алею разлілі ў бутэлькі?

10 Вылічы.

1 дм 5 см + 25 см = ☐ 1 г 20 мін – 15 мін = ☐

35 см + 65 см = ☐ 40 мін – 20 мін = ☐

$$2 \cdot 7 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot 2 = 10 + 4 = 14$$

$5 + 2$

1 Запоўні пустыя акенцы.

$2 \cdot 8 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot \square$ $\quad$ $2 \cdot 8 = 2 \cdot 4 + 2 \cdot \square$

$2 \cdot 9 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot \square$ $\quad$ $2 \cdot 7 = 2 \cdot \square + 2 \cdot 4$

2 Колькі гузікаў спатрэбіцца на 2 такія блузы?

3

$$\begin{array}{r} + \; 69 \\ 24 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} - \; 76 \\ 59 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 25 \\ + \; 32 \\ 34 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 18 \\ + \; 63 \\ 11 \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} + \; *8 \\ 6* \\ \hline 80 \end{array}$$

4 У садзе сабралі 12 кг малін, 15 кг агрэсту, а парэчак — на 5 кг менш, чым малін і агрэсту разам. Колькі кілаграмаў парэчак сабралі ў садзе?

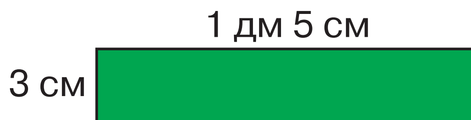
5* На талерцы 5 шакаладных цукерак і 8 карамелек. Пасля таго як Каця ўзяла тых і другіх цукерак пароўну, на талерцы засталіся цукеркі аднаго віду. Якія цукеркі засталіся?

6 Запішы лікі, у якіх: 7 дзяс.; 8 дзяс. 8 адз.; 3 адз. 2 дзяс. Паменшы кожны з лікаў на 2 дзясяткі.

7 (> < =)

25 * 61	21 – 7 * 21 – 8	2 · 6 * 2 · 9
15 * 51	55 + 7 * 55 – 7	34 · 2 * 15 · 2

8 Знайдзі перыметр прамавугольніка.

9 Калі ў вядро далілі 15 шклянак малака, а з бітона адлілі 5 шклянак, то разам у бітоне і ў вядры стала 55 шклянак малака. Колькі ўсяго шклянак малака было ў бітоне і вядры спачатку?

10 Колькі спатрэбіцца падкоў, каб падкаваць 2 коней?

11 Выканай складанне і зрабі праверку.

49 + 20	39 + 42	60 + 27	45 + 19
58 + 21	19 + 51	23 + 29	56 + 9

Урок 111

Растлумач прыёмы складання табліцы множання ліку 2.

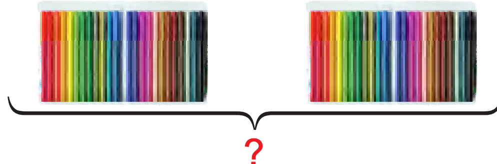
$2 \cdot 2 = 2 + 2 = 4$
$2 \cdot 3 = 2 + 2 + 2 = 6$
$2 \cdot 4 = 6 + 2 = 8$
$2 \cdot 5 = 8 + 2 = 10$
$2 \cdot 6 = 10 + 2 = 12$
$2 \cdot 7 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot 2 = 10 + 4 = 14$
$2 \cdot 8 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot 3 = 10 + 6 = 16$
$2 \cdot 9 = 2 \cdot 5 + 2 \cdot 4 = 10 + 8 = 18$

$2 \cdot 2 = 4$
$2 \cdot 3 = 6$
$2 \cdot 4 = 8$
$2 \cdot 5 = 10$
$2 \cdot 6 = 12$
$2 \cdot 7 = 14$
$2 \cdot 8 = 16$
$2 \cdot 9 = 18$

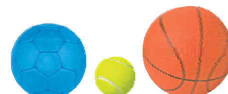
1 Параўнай, не выконваючы вылічэнняў.

$2 \cdot 8$ * $8 \cdot 2$ $2 \cdot 3$ * $3 \cdot 2$ $2 \cdot 9$ * $9 \cdot 2$
$2 \cdot 6$ * $6 \cdot 2$ $2 \cdot 4$ * $5 \cdot 2$ $2 \cdot 8$ * $9 \cdot 2$

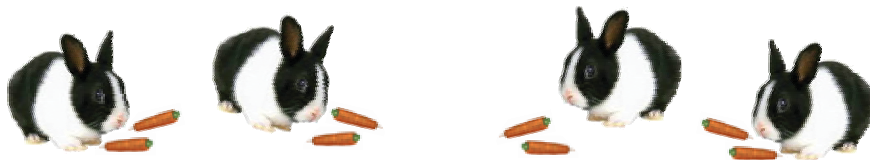
2 У адным наборы 24 фламастары, у другім — столькі ж. Колькі фламастараў у двух наборах?

3* Ёсць тры мячы. Аранжавы мяч цяжэйшы за блакітны, а блакітны — цяжэйшы за жоўты. Які мяч самы цяжкі, а які самы лёгкі?

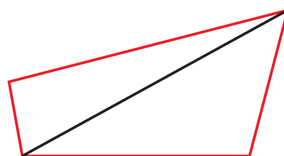

4 Складзі задачу па рысунку і рашы яе.

5 На клумбе расцвілі 50 цюльпанаў. На адзін букет зрэзалі 7 кветак, а на другі — 5. Колькі цюльпанаў засталося на клумбе?

6 Колькі разоў найменшая старана чатырохвугольніка змесціцца на чорным адрэзку?

7 Размясці велічыні па нарастанні:
25 см; 2 дм 7 см; 3 дм; 1 м;
4 дм 1 см.

8 На кожную сукенку патрабуецца 2 м тканіны. Колькі метраў тканіны спатрэбіцца на 4 такія сукенкі? На 6 сукенак?

9 Вылічы.

29 – 5 + 6	27 + 34 – 14	17 + 3 – 5
38 + 2 – 4	18 + 12 + 40	16 – 6 – 9
38 + 17 – 8	13 + 47 + 38	56 – 28 – 6
51 – 17 – 11	31 – 11 + 80	43 + 17 – 33

Урок 112

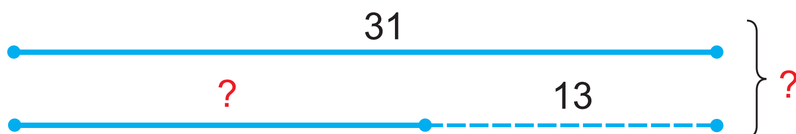

Растлумач прыём складання табліцы множання на лік 2.

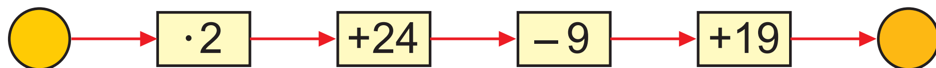
$3 \cdot 2 = 2 \cdot 3 = 6$
$4 \cdot 2 = 2 \cdot 4 = 8$
$5 \cdot 2 = 2 \cdot 5 = 10$
$6 \cdot 2 = 2 \cdot 6 = 12$
$7 \cdot 2 = 2 \cdot 7 = 14$
$8 \cdot 2 = 2 \cdot 8 = 16$
$9 \cdot 2 = 2 \cdot 9 = 18$

$3 \cdot 2 = 6$
$4 \cdot 2 = 8$
$5 \cdot 2 = 10$
$6 \cdot 2 = 12$
$7 \cdot 2 = 14$
$8 \cdot 2 = 16$
$9 \cdot 2 = 18$

1 У кнізе адно апавяданне займае 31 старонку, а другое — на 13 старонак менш. Колькі старонак займаюць два апавяданні?

2 На «ўваход машыны» падаюць лікі 2, 3, 4, 5, 6. Складзі прыклады і рашы іх.

3* Нарысуй два адрэзкі так, каб адзін быў даўжэйшы за другі на 2 см, а сума іх даўжынь была роўна 14 см.

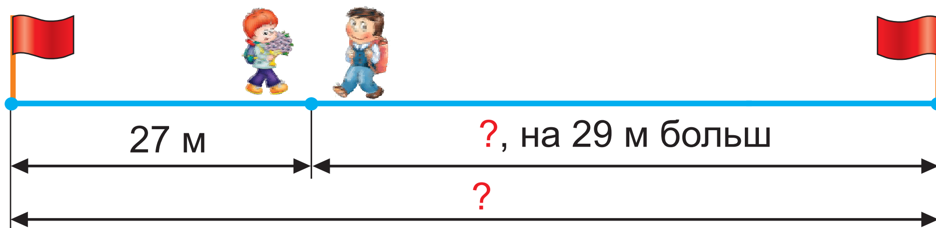
4 На талерцы было 12 сліў. Рыгор узяў тры пары сліў, а Глеб — дзве тройкі сліў. Хто з хлопчыкаў узяў больш сліў?

5 Пастаў дужкі так, каб атрымаліся правільныя роўнасці.

62 – 50 – 35 = 47   80 – 40 + 30 = 10
30 – 30 + 5 = 5   80 – 50 – 20 = 50

6 Адзін хлопчык прайшоў да сустрэчы 27 м, другі — на 29 м больш. Якой была адлегласць паміж хлопчыкамі спачатку?

7 У аднаго трактара 4 колы. Колькі колаў у двух трактароў?

8 Вылічы.

35 + 24	9 · 2	54 – 11 + 5	2 · 7
49 – 16	8 · 2	44 + 31 + 20	2 · 5
75 + 13	2 · 6	88 – 23 – 15	4 · 2

Урок 113

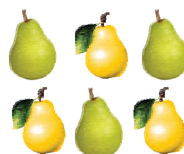

$3 \cdot 2 = 6$
$2 \cdot 3 = 6$

Расклалі па дзве грушы.

$6 : 2 = 3$

Падзялілі пароўну на дзве часткі.

$6 : 2 = 3$

Запіс $6 : 2 = 3$ чытай так:
6 падзяліць на 2, атрымаецца 3.
Знак дзялення — (:).

1 1) Ніна расклала 10 піражных на 2 талеркі пароўну. Колькі піражных на адной талерцы?

2) 10 піражных раздалі дзецям, па 2 кожнаму. Колькі дзяцей атрымалі піражныя?

Чым падобныя задачы? Чым яны адрозніваюцца?

2 Вылічы.

40 – (5 + 6)	(18 + 2) – 20	90 – 67
(46 + 4) – 35	(64 + 34) – 15	39 + 47
(58 – 8) + 17	(84 – 18) – 6	100 – 12

3* У Васі было 50 марак. Серыю «Спорт» з 12 марак ён абмяняў на 9 марак серыі «Космас». Колькі марак засталося ў Васі?

4 У басейне было 43 чалавекі. З іх — 15 дзяцей, а астатнія — дарослыя. Каго было менш і на колькі?

5 Ці правільна?

22 < 53 – 38	98 – 59 > 40	23 > 99 – 77
17 + 29 > 49	76 < 92 – 16	83 < 35 + 57

6 Да чаю кожны з дзяцей атрымаў па 2 глазураваныя сыркі. Колькі дзяцей у сям'і?

7 Вылічы.

82 – (32 + 30)	100 – (18 – 9)	90 – (15 + 45)
69 + (36 – 36)	100 – (49 – 10)	80 – (11 + 19)
91 – (45 + 46)	100 – (23 + 27)	70 – (12 + 18)

Урок 114

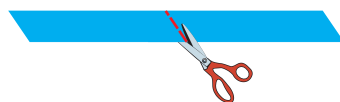

Дзялімае — 6, Дзельнік — 3, Дзель — 2

$6 : 3 = 2$

Дзель лікаў 6 і 3

1 Палоску даўжынёй 10 см разрэзалі на 2 роўныя часткі. Якая даўжыня кожнай часткі?

2 У пакетах па 2 кг знаходзіцца 14 кг мукі. Колькі такіх пакетаў?

3* Бяроза вышэйшая за елку на 11 м, а сасна вышэйшая за бярозу на 2 м. На колькі метраў сасна вышэйшая за елку?

4 Замяні здабыткі лікаў сумай і вылічы.

$10 \cdot 3$	$20 \cdot 2$	$8 \cdot 3$	$11 \cdot 3$	$40 \cdot 2$
$5 \cdot 4$	$7 \cdot 4$	$9 \cdot 4$	$4 \cdot 3$	$50 \cdot 2$
$14 \cdot 2$	$23 \cdot 3$	$31 \cdot 2$	$42 \cdot 2$	$30 \cdot 2$

5 Бабуля дала ўнукам 4 піражкі з тварагом і 8 — з яблыкамі. Засталося 18 піражкоў. Колькі піражкоў спякла бабуля?

6 Вылічы.

27 + 58	85 – 19 + 25	97 – (25 – 4)
86 – 39	100 – 37 – 24	89 – (37 – 7)
61 – 44	100 – 64 – 23	100 – (18 + 24)
80 – 16	47 + 44 – 35	63 + (27 – 7)

7 7 дзяс. = ☐ адз.
6 дзяс. 5 адз. = ☐ адз.
1 г 15 мін = ☐ мін
3 дм 5 см = ☐ см
60 см = ☐ дм
75 мін = ☐ г ☐ мін

8 49 вучняў з трох класаў выйшлі на ўборку школьнай тэрыторыі. Вучняў першага класа было 13, вучняў другога класа — 17. Колькі вучняў трэцяга класа выйшла на ўборку?

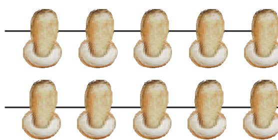
9 (> < =)
1 м * 1 дм
1 м * 1 см
9 дм * 95 см
2 дм * 20 см
3 дм * 39 см
2 см * 2 дм 2 см
8 дм 8 см * 88 см
6 дм 7 см * 76 см

Урок 115

$5 \cdot 2 = 10$

$10 : 2 = 5$ $10 : 5 = 2$

З кожнага прыкладу на множанне можна скласці два прыклады на дзяленне.

1 Складзі прыклады на дзяленне.

$2 \cdot 9 = 18$ $2 \cdot 4 = 8$ $8 \cdot 2 = 16$ $7 \cdot 2 = 14$

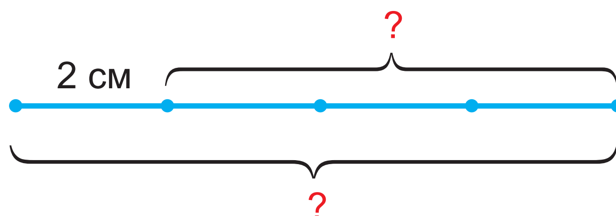
2 На адну куртку пайшло 2 м тканіны. Колькі метраў тканіны спатрэбіцца на дзве такія курткі?

Складзі адваротныя задачы і рашы іх.

На адну куртку	Колькасць куртак	Усяго метраў
2 м	2	?
2 м	?	4 м
?	2	4 м

3 Знайдзі даўжыні адрэзкаў.

4* Знайдзі заканамернасць і запішы прапушчаныя лікі.

7, 12, 17, 22, 27, 32, 37, □, □, □;

□, □, □, 45, 40, 35, □.

5 Складзі прыклады па табліцы і рашы іх.

Складаемае	43		40	30	5		34	
Складаемае	18	11	15			65	66	20
Сума		50		75	45	90		100

6 Якія лічбы трэба паставіць у акенцы, каб запісы сталі правільнымі?

7□ = 7□ 6□ < 61 49 = 4□ + 9

□5 > 85 □5 = 50 + □ □6 > 6□

7 На дзвюх старонках падручніка 20 прыкладаў і 5 задач. За ўрок вучні выканалі 18 заданняў. Колькі заданняў ім засталося выканаць?

8 Вылічы.

27 + 48 26 + 34 – 15 83 – 24 + 41

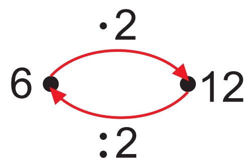
91 – 26 76 – 26 + 18 37 + 48 – 57

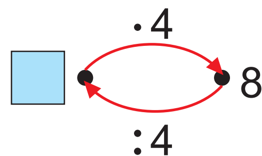
Урок 116

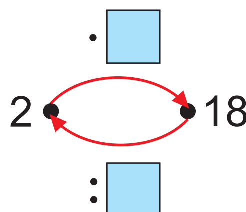

Растлумач, як складзены табліцы дзялення на 2 і з дзеллю 2.

$2 \cdot 1 = 2$	$2 : 2 = 1$	$2 : 1 = 2$
$2 \cdot 2 = 4$	$4 : 2 = 2$	$4 : 2 = 2$
$2 \cdot 3 = 6$	$6 : 2 = 3$	$6 : 3 = 2$
$2 \cdot 4 = 8$	$8 : 2 = 4$	$8 : 4 = 2$
$2 \cdot 5 = 10$	$10 : 2 = 5$	$10 : 5 = 2$
$2 \cdot 6 = 12$	$12 : 2 = 6$	$12 : 6 = 2$
$2 \cdot 7 = 14$	$14 : 2 = 7$	$14 : 7 = 2$
$2 \cdot 8 = 16$	$16 : 2 = 8$	$16 : 8 = 2$
$2 \cdot 9 = 18$	$18 : 2 = 9$	$18 : 9 = 2$

Якія лікі схаваныя?

$7 \cdot \square = 14$ $\square \cdot 2 = 16$ $\square : 2 = 5$

1 У веласіпеда — 2 колы. Колькі колаў у 6 такіх веласіпедаў?

2 (>, <, =)

$2 \cdot 9 * 8 \cdot 2$ $2 \cdot 3 + 2 \cdot 2 * 2 \cdot 6$

$7 \cdot 2 * 2 \cdot 6$ $7 \cdot 2 * 2 \cdot 3 + 4 \cdot 2$

$2 \cdot 7 * 7 \cdot 2$ $9 \cdot 2 * 2 \cdot 5 + 2 \cdot 4$

3* Віцю 12 гадоў, а Паўлу — 9. Колькі гадоў было Віцю, калі Паўлу было 4 гады?

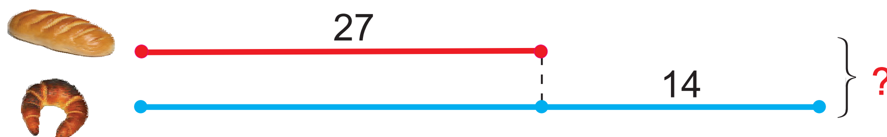
4 Складзі задачу па рысунку і рашы яе.

5 Вылічы.

4 · 2	5 · 2	6 · 2	2 · 7	2 · 9
8 : 2	10 : 5	12 : 6	14 : 2	18 : 2
8 : 4	10 : 2	12 : 2	14 : 7	18 : 9

6 К канцу дня ў булачнай засталося 27 батонаў, а рагалікаў на 14 больш. Колькі хлебабулачных вырабаў засталося ў булачнай?

7 (>, <, =)

48 * 76	26 * 54	81 * 57	48 * 96
35 * 61	19 * 43	66 * 28	72 * 49
64 * 58	35 * 38	33 * 32	24 * 15
74 * 58	65 * 38	17 * 32	63 * 15

Урок 117

Растлумач, як складзена табліца множання ліку 3.

$3 \cdot 2 = 3 + 3 = 6$
$3 \cdot 3 = 3 + 3 + 3 = 9$
$3 \cdot 4 = 9 + 3 = 12$
$3 \cdot 5 = 12 + 3 = 15$
$3 \cdot 6 = 15 + 3 = 18$
$3 \cdot 7 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 2 = 15 + 6 = 21$
$3 \cdot 8 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 3 = 15 + 9 = 24$
$3 \cdot 9 = 3 \cdot 5 + 3 \cdot 4 = 15 + 12 = 27$

$3 \cdot 2 = 6$
$3 \cdot 3 = 9$
$3 \cdot 4 = 12$
$3 \cdot 5 = 15$
$3 \cdot 6 = 18$
$3 \cdot 7 = 21$
$3 \cdot 8 = 24$
$3 \cdot 9 = 27$

1 Параўнай прыклады і вылічы здабыткі.

$3 \cdot 2 = 6$	$3 \cdot 4 = 12$	$3 \cdot 9 = 27$	$3 \cdot 6 = \square$
$3 \cdot 3 = \square$	$3 \cdot 5 = \square$	$3 \cdot 8 = \square$	$3 \cdot 7 = \square$

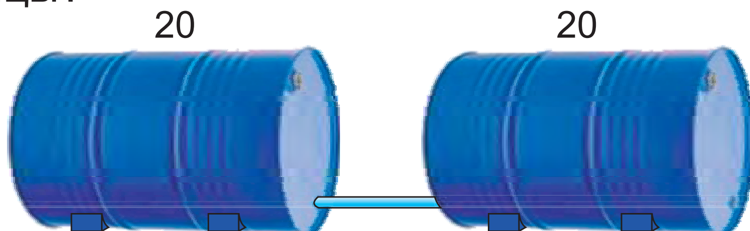
2 У адным пакеце 3 кг лімонаў. Колькі кілаграмаў лімонаў у трох такіх пакетах? У чатырох?

3 Вылічы.

$(61 + 19) - 12$	$(21 + 49) - 12$	$100 - (15 + 25)$
$(87 - 37) - 9$	$(81 - 21) - 7$	$43 - (18 - 5)$

4 У кросе прынялі ўдзел 26 вучняў аднаго класа і столькі ж вучняў другога. Хлопчыкаў было 29. Колькі дзяўчынак прынялі ўдзел у кросе?

5* Дзве бочкі па 20 вёдзер вады злучаны знізу трубой. Колькі вады застанецца ў дзвюх бочках, калі з першай бочкі ўзяць 6 вёдзер вады? Колькі вады застанецца ў кожнай бочцы?

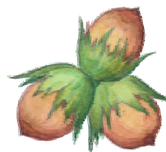

6 Расстаў дужкі і замест зорачак патрэбныя знакі дзеянняў так, каб няроўнасці сталі правільнымі.

$76 * 20 * 6 = 50$ $\qquad$ $88 * 64 * 4 = 28$

7 Колькі вішань будзе на пяці такіх галінках? Колькі арэхаў будзе ў шасці такіх гронках?

8

$3 \cdot 2 * 3 \cdot 3 - 3$ $\qquad$ $3 \cdot 4 * 3 \cdot 3 + 3$

$3 \cdot 4 * 4 \cdot 3$ $\qquad$ $5 \cdot 2 * 5 \cdot 3 - 5$

5 дм 5 см * 50 см $\qquad$ 3 дм * 31 см

4 дм 4 см * 45 см $\qquad$ 8 дм * 79 см

Урок 118

$3 \cdot 5 = 5 \cdot 3$

Складзі табліцу множання на лік 3.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	$\cdot 3$

1 Колькі трэба маткоў воўны, каб звязаць адзін такі джэмпер?

2 Якіх лікаў не хапае?

$\square : 2 = 9$ $\quad 72 + \square = 76$ $\quad \square - 43 = 26$

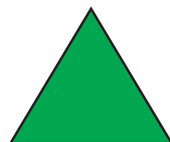
$16 : \square = 2$ $\quad 63 - \square = 3$ $\quad 87 - \square = 36$

$20 : \square = 10$ $\quad 35 + \square = 100$ $\quad 42 + \square = 80$

3* У двух пучках — 2 дзясяткі радысак. Калі з аднаго пучка ўзялі 2 радыскі, то ў кожным пучку радысак стала пароўну. Колькі радысак было ў кожным пучку спачатку?

4 Старана трохвугольніка, у якога ўсе стораны роўныя, — 6 см. Знайдзі перыметр трохвугольніка.

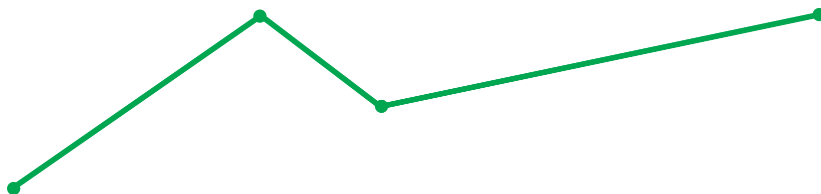
5 У Тані тры стужкі. Чырвоная мае даўжыню 87 см. Зялёная — на 5 см карацейшая. Сіняя стужка на 10 см карацейшая за зялёную. Якая даўжыня сіняй стужкі?

6 Вылічы.

44 + 33	9 · 2	74 – 31 + 6	50 + 16 – 9
58 – 25	8 · 3	44 + 31 + 20	18 + 18 – 7
86 – 24	2 · 5	98 – 33 – 5	34 – 17 + 3

7

Знайдзі даўжыню гэтай ломанай. Нарысуй ломаную такой жа даўжыні, але з двух звёнаў.

8 Рашы чацвёркі прыкладаў.

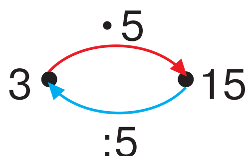
5 · 2	7 · 2	6 · 2	2 · 9
2 · 5	2 · 7	2 · 6	9 · 2
10 : 2	14 : 2	12 : 2	18 : 2
10 : 5	14 : 7	12 : 6	18 : 9

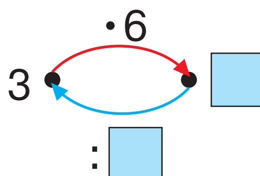
Урок 119

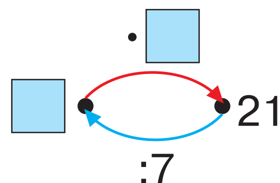

$3 \cdot 1 = 3$	$3 : 3 = 1$	$3 : 1 = 3$
$3 \cdot 2 = 6$	$6 : 3 = 2$	$6 : 2 = 3$
$3 \cdot 3 = 9$	$9 : 3 = 3$	$9 : 3 = 3$
$3 \cdot 4 = 12$	$12 : 3 = 4$	$12 : 4 = 3$
$3 \cdot 5 = 15$	$15 : 3 = 5$	$15 : 5 = 3$
$3 \cdot 6 = 18$	$18 : 3 = 6$	$18 : 6 = 3$
$3 \cdot 7 = 21$	$21 : 3 = 7$	$21 : 7 = 3$
$3 \cdot 8 = 24$	$24 : 3 = 8$	$24 : 8 = 3$
$3 \cdot 9 = 27$	$27 : 3 = 9$	$27 : 9 = 3$

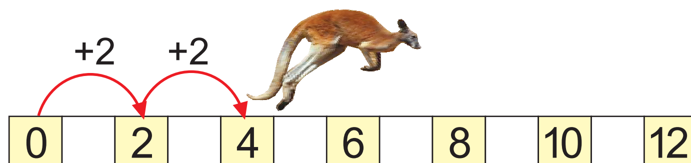
1 Складзі прыклады па схемах і рашы іх.

2 Колькі скачкоў па 2 м трэба зрабіць, каб дасягнуць меткі 12 м?

3* Ёсць 5 трохвугольнікаў і некалькі квадратаў. Фігуры маюць 23 вуглы. Колькі сярод гэтых фігур квадратаў?

4 Запішы выразы і знайдзі іх значэнні:
суму лікаў 49 і 50 паменшыць на 35;
лік 87 паменшыць на суму лікаў 17 і 20;
здабытак лікаў 3 і 9;
дзель лікаў 18 і 3.

5 Старана квадрата роўна 5 см. Знайдзі перыметр гэтага квадрата пры дапамозе складання. Замяні складанне множаннем.

6 Запішы прыклады ў сшытку і рашы іх.

+36	
37	
48	
	55
25	

•3	
5	
4	
	9
	6

+18	
	66
43	
	70
36	

:2	
	5
16	
	2
18	

7 Сярод вынікаў множання ліку 3 знайдзі лікі, якія дзеляцца на 2.

8 Купілі 50 сшыткаў. З іх у клетку — 30, а астатнія — у лінейку. На колькі больш купілі сшыткаў у клетку, чым у лінейку?

9 (>, <, =)
60 мін * 1 г 10 мін
1 дм 16 см * 1 м
6 дм * 1 м
3 м 6 дм * 3 м 9 дм
64 см * 6 дм 4 см
3 дзяс. 7 адз. * 40

Урок 120

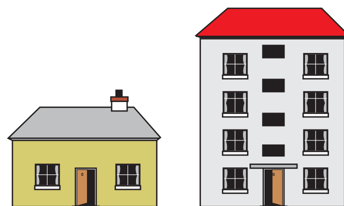
1 У кожнай авечкі па 4 нагі. Колькі ног у трох авечак? Складзі дзве адваротныя задачы і рашы іх.

2 (>, <, =)

3 · 5 * 3 · 6	2 дм 7 см * 28 см
3 · 7 * 3 · 5	1 м 3 дм * 12 дм
2 · 8 * 2 · 7	1 г 35 мін * 70 мін
4 · 3 * 4 · 2	2 дзяс. 5 адз. * 37 адз.

3 У пасёлку пабудавалі 4 двухкватэрныя дамы і 1 васьмікватэрны. Колькі ўсяго кватэр пабудавалі?

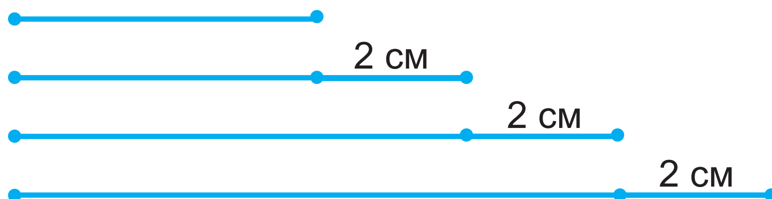

4 Вылічы.

48 + 9 – 7	58 + 5 – 13	68 + 5 – 17
52 + 7 – 10	78 + 7 – 24	48 + 6 – 24
88 + 3 – 24	28 + 6 – 9	57 + 9 – 19
91 + 9 – 12	64 + 36 – 8	26 + 74 – 21
18 + 28 – 6	72 – 36 + 9	81 – 40 + 12

5 Самалёт вылецеў з Магілёва ў Мінск у 8 г 30 мін. Прызямліўся самалёт у Мінску ў 9 г 10 мін. Колькі часу самалёт быў у палёце?

6* Дзяўчынка нарысавала 4 адрэзкі. Кожны наступны адрэзак яна рысавала на 2 см даўжэйшым за папярэдні. На колькі сантыметраў першы адрэзак карацейшы за апошні?

7 Даўжыня прамавугольніка — 7 см, а шырыня — на 3 см меншая. Знайдзі перыметр прамавугольніка.

8 На лузе пасецца некалькі коз. У іх 12 ног. Колькі коз пасецца? Колькі рагоў у гэтых коз?

9 З 15 кветак зрабілі 5 аднолькавых букетаў. Колькі кветак у кожным букеце?

10 Вылічы.

$4 \cdot 2$	$18 - (19 - 7)$	$92 - 8$	$7 \cdot 2$
$6 \cdot 2$	$40 + (19 + 3)$	$36 - 9$	$5 \cdot 2$
$8 \cdot 2$	$20 + (10 - 6)$	$100 - 9$	$2 \cdot 9$
$9 \cdot 2$	$38 + (18 - 3)$	$68 - 9$	$2 \cdot 7$

1 Бабуля звязала 18 радысак у пучкі, па 6 штук у кожным. Колькі пучкоў атрымалася?

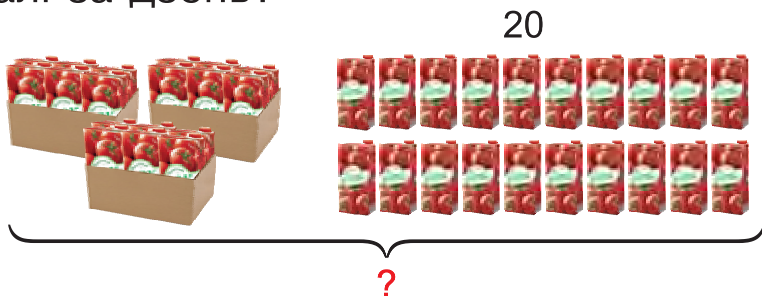

2 Аднаві прыклады.

$\square : 3 = 6$	$\square \cdot 3 = 18$	$2 \cdot \square = 18$
$18 : \square = 9$	$2 \cdot \square = 12$	$4 \cdot \square = 12$
$16 : \square = 8$	$4 \cdot \square = 8$	$16 : \square = 8$

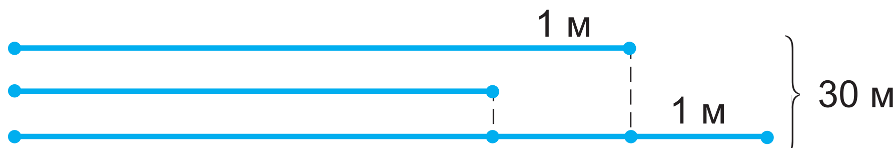
3 У кафэ за адзін столік можна пасадзіць 3 чалавекі. Колькі такіх столікаў будзе занята, калі туды прыйдуць 15 чалавек?

4 Да абеду прадалі 3 скрыні соку, па 6 пакетаў у кожнай скрыні. Пасля абеду прадалі яшчэ 20 пакетаў соку. Колькі пакетаў соку прадалі да абеду? Колькі пакетаў соку прадалі за дзень?

5 Запішы па нарастанні лікі, у якіх:
5 дзяс. 4 адз.; 4 дзяс. 5 адз.; 5 дзяс.; 7 дзяс.

6* Стужку даўжынёй 30 м падзялілі на 3 часткі, прычым адна з іх на 1 м даўжэйшая за другую і на 1 м карацейшая за трэцюю. Знайдзі даўжыню кожнай часткі.

7Аднаві прыклады.

❀1	7❀	❀3	❀5	❀7
+ 4❀	− ❀4	+ 4❀	− 3❀	− 3❀
69	36	79	29	34

8 На поле выехалі 15 трактароў і 17 грузавікоў. У гаражы засталося 9 машын. Колькі машын было ў гаражы спачатку?

9 Выразі ў сантыметрах: 5 дм 6 см; 9 дм; 9 дм 2 см.

10 8 яблыкаў расклалі на 4 талеркі пароўну. Колькі яблыкаў на кожнай талерцы?
Зрабі да задачы рысунак.

11 Вылічы.

60 – 36	90 – 59	50 – 32	70 – 9
80 – 12	70 – 24	57 + 3	67 – 4

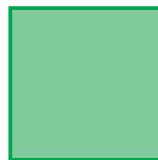
Урок 122

Старана квадрата 2 см. Знайдзі яго перыметр.

Рашэнне. $2 \cdot 4 = 8$ (см).

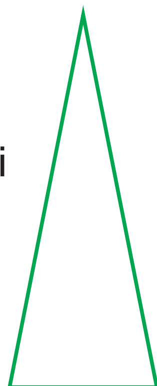
Адказ: 8 сантыметраў.

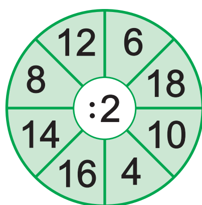
1 Замяні суму аднолькавых складаемых здабыткам.

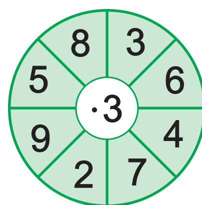
4 + 4 + 4　　　　2 + 2 + 2 + 2
3 + 3 + 3 + 3　　　7 + 7 + 7 + 7

2 Вымерай стораны трохвугольніка і знайдзі яго перыметр.

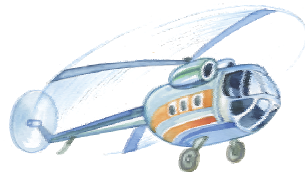
3 Вусна.

4 Вылічы: 65 – 14. Як зменіцца рознасць, калі: а) памяншаемае павялічыць на 5, а аднімаемае паменшыць на 4; б) памяншаемае павялічыць на 5, а аднімаемае паменшыць на 5?

5* Верталёт зрабіў 2 рэйсы з горада ў лагер геолагаў. Кожны раз ён прывозіў у лагер 6 скрынь з харчамі. З лагера забіраў 3 скрыні з карыснымі знаходкамі. Колькі ўсяго скрынь перавёз верталёт за 2 рэйсы?

6 Даўжыня прамавугольніка — 4 см, шырыня — 2 см. Знайдзі яго перыметр.

7 Падбяры лікі так, каб няроўнасці сталі правільнымі.

$\square \cdot 6 < 20$ $\qquad$ $3 \cdot \square < 18$

$2 \cdot \square < 17$ $\qquad$ $\square \cdot 3 > 7$

8 Стужку даўжынёй 27 м разрэзалі на 3 аднолькавыя кавалкі. Колькі метраў стужкі ў адным кавалку?

9 На ролікавых коньках каталіся 12 хлопчыкаў і 9 дзяўчынак. Калі некалькі дзяцей пайшлі дадому, то катацца засталося 11 дзяцей. Колькі дзяцей пайшлі дадому?

10 Вылічы.

$\begin{array}{r} 70 \\ -\ 38 \\ \hline \end{array}$ $\quad$ $\begin{array}{r} 60 \\ +\ 18 \\ \hline \end{array}$ $\quad$ $\begin{array}{r} 97 \\ -\ 28 \\ \hline \end{array}$ $\quad$ $\begin{array}{r} 100 \\ -\ 46 \\ \hline \end{array}$ $\quad$ $\begin{array}{r} 54 \\ +\ 46 \\ \hline \end{array}$

Паўтарэнне за 2 клас

1 Ад прамавугольніка са старанамі 4 см і 10 см адрэзалі квадрат. Знайдзі перыметр квадрата і атрыманага прамавугольніка.

4 см

10 см

2 Знайдзі прыклады, у якіх аднімаемае роўна 27, і вылічы.

27 + 15	90 – 27	67 – 27	27 – 27
59 + 27	27 – 18	95 – 27	99 – 27

3 Кравец зняў мерку з заказчыцы і запісаў наступныя даныя. Даўжыня спадніцы — 66 см. Даўжыня жакета — 77 см. Даўжыня рукава — 67 см. Колькі дэцыметраў і сантыметраў у кожным з гэтых лікаў?

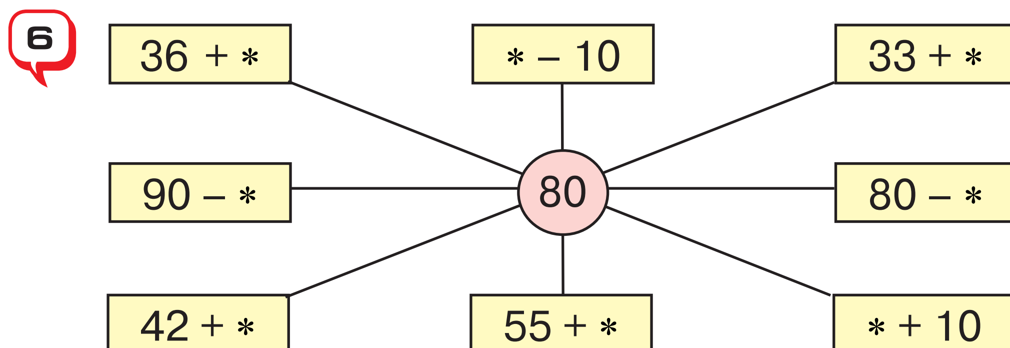
4 Маса пустога бензабака 12 кг, а напоўненага бензінам — 76 кг. На колькі маса бензіну большая за масу пустога бака?

5 Падбяры лікі так, каб роўнасці сталі правільнымі.

6 дм = ☐ см   1 г 20 мін = ☐ мін

5 м = ☐ дм   10 см = ☐ дм

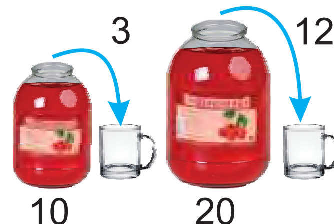
6

7 Перыметр квадрата — 12 см. Кожную старану павялічылі на 2 см. Чаму роўны перыметр утворанага квадрата?

8 Фільм пачаўся ў 12 г і працягваўся 1 г 20 мін. А якой гадзіне закончыўся фільм?

9 З першага слоіка адлілі 3 шклянкі соку, а з другога — 12. У якім слоіку соку засталося менш?

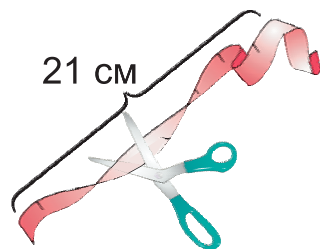
10 У першай скрыні 56 кг бульбы, у другой — на 7 кг больш, чым у першай. У трэцяй скрыні на 15 кг менш, чым у другой. Колькі кілаграмаў бульбы ў трэцяй скрыні?

11 Знайдзі выразы, у якіх памяншаемае роўна 64, і вылічы.

64 + 6	64 – 23	20 + 64	64 – 64
100 – 64	64 – 38	64 – 6	65 – 64
64 – 29	64 – 57	64 – 28	64 – 16

12 На палосцы паперы даўжынёй 21 см Света зрабіла надрэзы праз кожныя 3 см. Колькі надрэзаў зрабіла Света?

13 Разгледзь фігуры. Чым яны падобныя? Чым адрозніваюцца?

14 Вылічы зручным спосабам.

$$34 + 29 + 11 + 16 = (34 + 16) + (29 + 11) =$$
$$= 50 + 40 = 90$$

26 + 13 + 14 + 7	15 + 27 + 15 + 13
27 + 23 + 44 + 6	25 + 18 + 45 + 12
55 + 17 + 15 + 13	32 + 23 + 18 + 17

15* Арцём запісаў лікі ад 1 да 100. Колькі разоў ён пісаў лічбу 5?

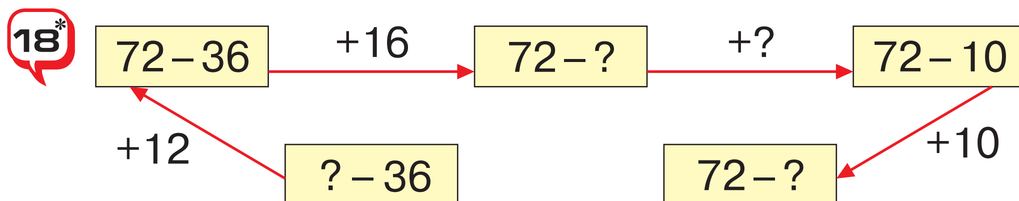
16 Расстаў дужкі так, каб роўнасці сталі правільнымі.

27 – 7 + 4 = 24
24 – 9 + 6 = 21
19 – 8 + 2 = 13
25 – 8 + 4 = 13

16 – 9 + 1 = 6
17 – 9 + 3 = 11
39 + 9 – 18 = 30
54 – 8 + 27 = 19

17* Два бацькі і два сыны падзялілі паміж сабой тры апельсіны так, што кожнаму дасталося па адным. Як гэта магло быць?

18*

19* Устаў патрэбныя лікі.

24 + (☐ – 86) = 24
63 + (☐ – 22) = 63
30 + 44 – ☐ + 30 = 60
22 + 18 – 3 + ☐ = 74

☐ + (8 – 8) = 19
(☐ – 6) + 6 = 90
☐ + (9 – 9) = 15
(☐ – 7) + 7 = 47

20* Знайдзі заканамернасці і ўстаў патрэбныя лікі.

☐, ☐, 35, 42, 49, ☐, ☐;
☐, ☐, ☐, 8, 16, 32, ☐.

21 Знайдзі заканамернасці і складзі прыклады.

50		20
	30	

38		12
	?	

64		?
	39	

?		12
	58	

22* Перыметр аднаго прамавугольніка 48 см, а другога — 36 см. Даўжыні гэтых прамавугольнікаў аднолькавыя. На колькі сантыметраў шырыня першага прамавугольніка большая за шырыню другога?

23 Міхасю праз 3 гады будзе столькі гадоў, колькі Тані цяпер. Хто з дзяцей старэйшы і на колькі гадоў?

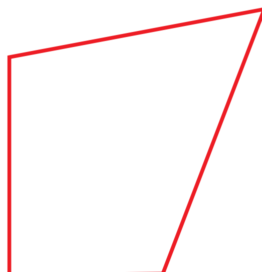
24 Каля дома стаіць 3 машыны. У кожнай машыны — 4 колы. Колькі колаў у трох машын?

25 Спартыўная тэлевізійная перадача працягвалася 30 мін, а закончылася ў 2 г 45 мін дня. А якой гадзіне пачалася перадача?

26 Аня купіла 10 сшыткаў. 4 сшыткі яна аддала Юру і столькі ж — Дзіму. Колькі сшыткаў засталося ў Ані?

27 Запішы велічыні па спаданні: 1 м 3 дм; 20 дм; 30 см; 1 дм 7 см; 8 см.

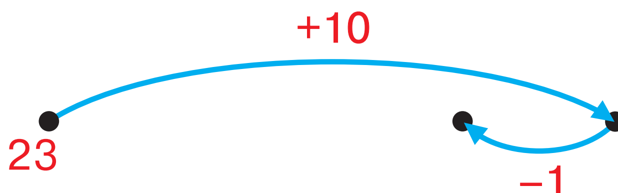
28 Вызнач пры дапамозе вугольніка від кожнага вугла чатырохвугольніка.

29 Мікола зрабіў тры вуды. На першую вуду спатрэбілася 5 м лёскі. На другую — на 1 м менш. На трэцюю — 3 м. Колькі метраў лёскі пайшло на тры вуды?

30* Які дзень тыдня будзе паслязаўтра, калі пазаўчора быў чацвер?

31 Вусна. Вылічы паводле ўзору.

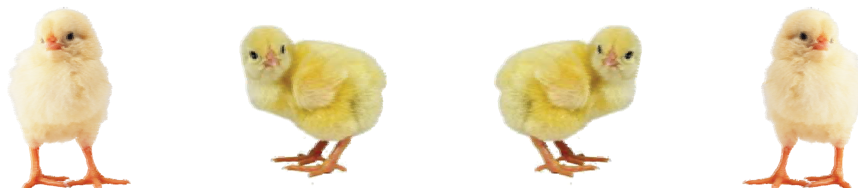
2	3	+	9	=	2	3	+	1	0	–	1	=	3	3	–	1	=	3	2

25 + 9 48 + 9 84 + 7 25 + 29

88 + 8 72 + 8 33 + 19 58 + 19

32 Колькі разоў ад 72 трэба адняць 12, каб атрымаць 0? Выканай вылічэнні.

33 У аднаго кураняці 2 ножкі. Колькі ножак у 4 куранят?

34 3 · 4 + 5

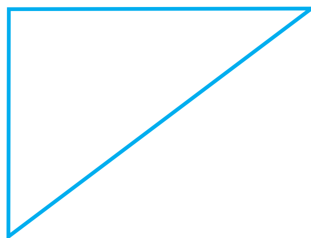
Запішы карацей.

2 + 2 + 2 + 2 + 6	4 + 4 + 4	9 + 9 + 9 + 3
9 + 9 + 7	3 + 3 + 8	8 + 8 + 8 + 6
15 + 2 + 2 + 2	5 + 5 + 7	7 + 7 + 7 + 9
10 + 10 + 3	6 + 6 + 9	6 + 6 + 6 + 12

35 З цяпліцы мама прынесла 25 памідораў. Раніцай з'елі 5 штук. Вечарам — яшчэ некалькі. Пасля гэтага засталося 13 памідораў. Колькі памідораў з'елі вечарам?

36* У дзядулі 7 яблыкаў. Кожнаму ўнуку ён хацеў даць па адным яблыку, але двух яблыкаў не хапіла. Колькі ўнукаў у дзядулі?

37 Ці змяшчае гэты трохвугольнік прамы вугал? Правер. Вымерай стораны трохвугольніка і знайдзі яго перыметр.

38 42 – 17 = 25. Памяншаемае павяліч на 7, аднімаемае паменшы на 7. Як зменіцца рознасць?

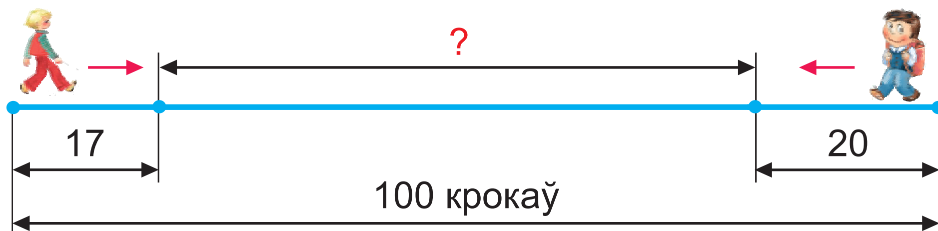
39 Выразі.

5 дм 3 см = ☐ см   70 см = ☐ дм

25 дм = ☐ м ☐ дм   3 м 5 дм = ☐ дм

1 г 10 мін = ☐ мін   80 мін = ☐ г ☐ мін

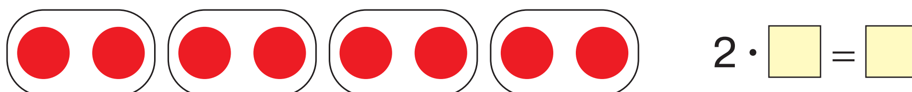
40 Адлегласць паміж хлопчыкамі — 100 крокаў. Якой будзе адлегласць паміж імі, калі адзін з іх пройдзе насустрач другому 17 крокаў, а другі — 20 крокаў?

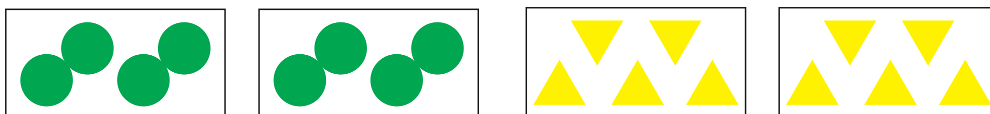
41 Вылічы.

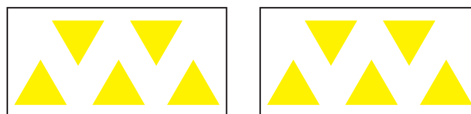
60 – (73 – 70)   70 – 6 + 20   82 – (32 + 50)
32 + (68 – 60)   29 + 2 – 30   69 + (46 – 46)

42 Разгледзь рысункі. Складзі прыклады на множанне і рашы іх.

$2 \cdot \square = \square$

$4 \cdot \square = \square$ $5 \cdot \square = \square$

43 Прачытай запіс: $5 \cdot 2 = 10$. Што абазначае множнік 5; 2? Як праверыць, што $5 \cdot 2 = 10$?

44 Мама прынесла з цяпліцы 18 агуркоў і расклала іх пароўну ў два слоікі. Колькі агуркоў у кожным слоіку?
Складзі адваротную задачу з адказам 18.

45 (>, <, =)

$2 \cdot 3 * 2 \cdot 3 + 2$ $2 \cdot 7 * 2 \cdot 8 - 2$
$2 \cdot 5 * 2 \cdot 5 - 2$ $2 \cdot 9 * 2 \cdot 10 - 2$
2 дм * 21 см 9 дм * 87 см

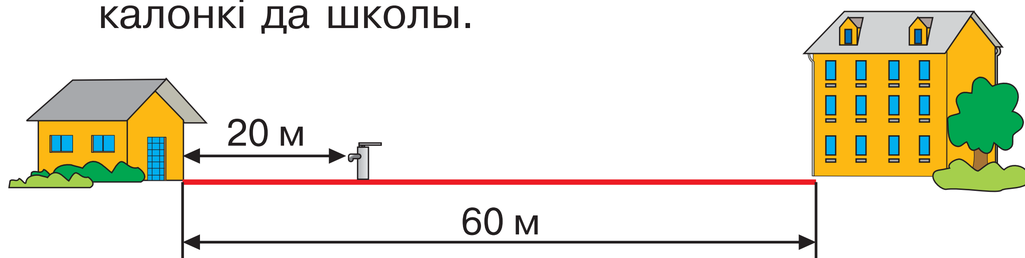
46* Якое слова зашыфравана?

24 – 19	2 · 6	8 : 2	28 – 19	8 · 2	88 – 77

20	5	9	16	11	4	12	49	13
м	у	н	а	к	ы	ч	т	ю

47 Нарысуй адрэзак даўжынёй 6 см і падзялі яго на адрэзкі, па 2 см кожны. Колькі адрэзкаў атрымалася?

48 Ад дома да водакалонкі 20 м, а ад дома да школы 60 м. На колькі метраў адлегласць ад дома да школы большая, чым ад дома да водакалонкі? Знайдзі адлегласць ад водакалонкі да школы.

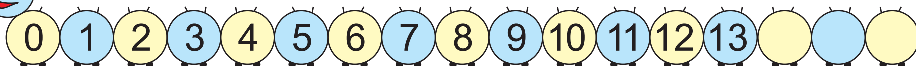
49 Знайдзі суму 47 + 18. Як зменіцца сума, калі адно складаемае павялічыць на 5, а другое — паменшыць на 3?

50 У першай кнізе 70 старонак, у другой — на 56 старонак менш, чым у першай, а ў трэцяй — столькі, колькі ў першай і другой кнігах разам. Колькі старонак у трэцяй кнізе?

51 Запішы выразы і знайдзі іх значэнні:
рознасць ліку 60 і сумы лікаў 18 і 9;
здабытак лікаў 2 і 7;
дзель лікаў 14 і 2.

Паўтарэнне

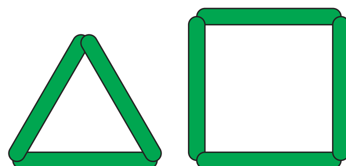
52

Выпішы лікі, якія дзеляцца на 2. Выпішы лікі, якія не дзеляцца на 2.

53 Выпішы па спаданні лікі ад 20 да 1, якія дзеляцца на 2, а пад імі — па нарастанні — лікі, якія не дзеляцца на 2. Знайдзі суму лікаў у кожнай пары.

54 Света склала з палачак два трохвугольнікі і два квадраты. Колькі ўсяго палачак ёй для гэтага спатрэбілася?

55 Якія лікі схаваны?

$\square - 22 = 50$ $\quad 47 - \square = 12$ $\quad 3 \cdot \square = 6$

$16 + \square = 28$ $\quad \square \cdot 2 = 18$ $\quad \square \cdot \square = 4$

56

$5 \cdot 2 + 5 * 5 \cdot 3$ $\qquad 6 + 6 + 6 * 6 \cdot 3$

$4 \cdot 2 + 4 * 4 \cdot 4$ $\qquad 3 + 3 + 3 * 3 \cdot 2$

$4 \cdot 2 + 4 * 4 \cdot 2$ $\qquad 9 \cdot 2 + 9 * 9 \cdot 3$

57 На пачатку года ў розныя спартыўныя секцыі запісаліся 43 вучні. На працягу года 8 дзяцей сышлі з секцый, а 14 вучняў прыйшлі. Колькі стала вучняў у спартыўных секцыях?

58* Замест зорачак пастаў знакі «+» або «–», а замест акенцаў — патрэбныя лікі так, каб запісы сталі правільнымі.

13 * ☐ + 7 = 20	14 * ☐ + 6 = 20
20 * ☐ < 20 – 7	20 * ☐ < 20 – 8
64 * ☐ = 59 + 1	38 * ☐ = 27 + 3

59 Ёсць прамавугольнік са старанамі 12 см і 10 см. Як трэба змяніць яго даўжыню, каб атрымаўся квадрат? Нарысуй такі квадрат. Знайдзі яго перыметр.

60 На стале — 12 вафель і 17 пернікаў. З'елі 5 вафель і столькі ж пернікаў. Колькі пернікаў засталося на стале?

61 Вылічы.

2 · 9	49 – 15	(29 – 27) · 2
18 : 2	14 + 29	(41 – 38) · 2

(Назва і нумар установы адукацыі)

Навучальны год	Імя і прозвішча навучэнца	Стан вучэбнага дапаможніка пры атрыманні	Адзнака навучэнцу за карыстанне вучэбным дапаможнікам
20 /			
20 /			
20 /			
20 /			
20 /			

Вучэбнае выданне

Чабатарэўская Тамара Мацвееўна
Нікалаева Валянціна Уладзіміраўна

МАТЭМАТЫКА

Вучэбны дапаможнік для 2 класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

У 2 частках

Частка 2

2-е выданне, выпраўленае і дапоўненае

Заг. рэдакцыі *Г. А. Бабаева*. Рэдактар *Л. М. Ясніцкая*. Мастак *А. У. Філіпёнак, В. Г. Шведаў.* Мастацкі рэдактар *Л. А. Дашкевіч*. Тэхнічнае рэдагаванне і камп'ютарная вёрстка *Л. І. Шаўко*. Карэктары *В. С. Бабеня, А. П. Тхір, Г. В. Алешка.*

Падпісана ў друк 20.04.2016. Фармат 70 x 90 $^1/_{16}$. Папера афсетная. Гарнітура журнальная рубленая. Друк афсетны. Умоўн. друк. арк. 9,95 + 0,29 форз. Ул.-выд. арк. 4,7 + 0,3 форз. Тыраж 10 200 экз. Заказ .

Выдавецкае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Народная асвета»
Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/2 ад 08.07.2013.
Пр. Пераможцаў, 11, 220004, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

ААТ «Паліграфкамбінат імя Я. Коласа».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 2/3 ад 04.10.2013.
Вул. Каржанеўскага, 20, 220024, Мінск, Рэспубліка Беларусь.